

Роботодавці ГМК пообіцяли більше «соціалки»

СПРИЯТИ СТВОРЕННЮ РОБОЧИХ МІСЦЬ, ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА НЕ ДОПУСКАТИ ЗАБОРГОВАНІСТІ ІЗ ЗАРПЛАТ, – ОБІЦЯЮТЬ У ГАЛУЗІ

.02

21
ЛИПНЯ
– ДЕНЬ МЕТАЛУРГА І
ПІРНИКА

ТУРБОТА

Тобі, Краснодоне, ветеранський уклін

На «Азоті» дбають про ветеранські організації

.06

АКТУАЛЬНО

Дії ФПУ щодо поліпшення соціального забезпечення сімей із дітьми

.11

КОНСУЛЬТАЦІЇ

З керівниками державних та комунальних закладів охорони здоров'я має укладатися контракт

.12

№ 29 (699) | 18.07.2013

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

КОРОТКО

КАБМІН | Уряд схвалив Стратегію розвитку морських портів до 2038 року.

.02

ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА | Федерація профспілок України звернулася до Кабінету Міністрів України з пропозицією розробити Державну цільову програму «Про підвищення престижності праці».

.03

ПОЗИЦІЯ ПРОФСПЛОК | Питання заборгованості із зарплат має перебувати під громадським контролем.

.03

ТЕМА НОМЕРА | «ПВ» підбили «ПРОФСІЛКОВІ» підсумки СЕСІЇ ВР

ВЕРХОВНА РАДА – ЛЮДИНІ ПРАЦІ

Попри труднощі й протистояння у парламенті, друга пленарна сесія завершилася. За словами Голови Верховної Ради Володимира Рибачака, загалом за час роботи сесії ухвалено 82 закони, а у першому читанні схвалено 28 законопроектів. Велику увагу під час минулої сесії депутати приділяли

соціальним законопроектам, що регулюють державну політику в цій сфері. Своєю чергою, представники Федерації профспілок України уважно стежили за депутатською діяльністю та вносили свої пропозиції до низки законів. Відрадно, що більшу частину з них депутати врахували.

.08

Віктор СЛАСТЬОН: «Наша мета – створити систему соціального захисту трудівників»

.05

 ЯК ПОЛІПШИТИ НАШУ ГАЗЕТУ?
додайтеся до обговорення на нашому сайті www.psv.org.ua

ПРИВІТАННЯ

21 ЛИПНЯ – ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ТА ГІРНИЧОДОБУВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Шановні працівники та ветерани підприємств, організацій і установ гірничо-металургійного комплексу України! Прийміть щирі вітання з професійним святом! Гірничо-металургійна галузь традиційно є однією з ключових у вітчизняній економіці. Її стабільний розвиток – запорука зростання промислового потенціалу нашої країни та підвищення добробуту громадян. Завдяки характеру, загартованому нелегкою працею, відданості своїй справі металурги в усі часи були прикладом професіоналізму й мужності. Багато поколінь працівників галузі зміцнювали славу України як потужної держави. Шановні гірники і металурги! Прийміть щирю подяку за вашу сумлінну і наполегливу працю, за збереження і примноження інтелектуального та виробничого потенціалу, славетних трудових традицій.

Бажаю вам міцного здоров'я, вагомим трудовим здобутків і щоденного задоволення від роботи! Нехай у ваших домівках завжди панують мир і достаток, благополуччя і любов!

З глибокою повагою,

Юрій КУЛИК,
Голова Федерації
професійних спілок України

Із покоління в покоління передають металурги і гірники не лише професійну майстерність, а й професійну гордість, солідарність та готовність прийти на допомогу. Сьогодні трудові колективи підприємств ГМК України, долаючи труднощі й намагаючись вирішувати складні фінансово-економічні проблеми, послідовно прагнуть налагодити стабільну роботу. Адже лише на працюючому підприємстві, що випускає конкурентоспроможну продукцію, можна говорити про забезпечення соціальних гарантій, підвищення зарплати працівникам. Тому Профспілка металургів і гірників України бере активну участь у роботі законодавчих та виконавчих органів, розвиває соціальний діалог.

З трибуни звітної конференції нашої профспілки ми висунули жорсткі вимоги до власників підприємств про підвищення заробітної плати трудящим, а також зниження негативного впливу промислових викидів на здоров'я населення і довкілля. Також було прийнято Звернення до Президента України Віктора Януковича «Про підтримку вітчизняного виробника і розвиток внутрішнього ринку металу». Усі ці заходи лягли в основу підготовки Меморандуму про взаєморозуміння між урядом України, ЦК ПМГУ, підприємствами гірничо-металургійного комплексу країни, який підписали Прем'єр-міністр Микола Азаров, керівники найбільших гірничо-металургійних компаній, голови представницьких органів роботодавців, голова Центрального комітету Профспілки металургів і гірників України. Ми віримо в те, що ці домовленості будуть виконані, і готові домагатися, щоб наші вимоги набули сили закону і стали обов'язковими для державних структур, власників підприємств.

Ми всі розуміємо, що саме металурги та гірники створюють силу і могутність країни, дають відчутний імпульс розвитку економіки. У промислових областях України майже в кожній родині є сталевари, горнові, плавильники, прокатники, вальцювальники, гірники та прохідники, представники ще багатьох професій, пов'язаних із гірничо-металургійним комплексом. Від імені президії ЦК профспілки бажаю кожному з вас, шановні металурги, гірники та ветерани праці, успіхів у ваших трудових починаннях, активності в профспілковому житті, міцного здоров'я, щастя і добробуту!

Володимир КАЗАЧЕНКО,
голова Центрального комітету
Профспілки металургів і гірників України

КАБМІН

РОЗВИТОК ПОРТІВ: НЕ ВТРАТИТИ СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГАЛУЗІ

11 липня на засіданні Кабінету Міністрів України було схвалено Стратегію розвитку морських портів до 2038 року, повідомляє Інформаційно-аналітичний центр ФПУ.

Метою документа є забезпечення ефективної реалізації державної політики щодо комплексного розвитку та підвищення конкурентоспроможності морських портів, належного утримання, ефективного управління та використання об'єктів портової інфраструктури державної власності, створення рівних умов для здійснення ними господарської діяльності, рівного доступу до їхніх послуг, недопущення забруднення навколишнього природного середовища, дотримання вимог щодо використання її охорони водних об'єктів у межах території та акваторії морського порту.

«Щоб посилити економічність мільярдів портової інфраструктури на-

шої країни, потрібна концентрація ресурсів влади і бізнесу», – сказав у своєму коментарі перший заступник голови СПО об'єднань профспілок, в. о. першого заступника Голови ФПУ Григорій Осовий, який брав участь в обговоренні зазначеного питання.

Стратегія розрахована на 25 років і буде реалізовуватися поетапно. Морські профспілки, що входять до складу СПО профспілок, попередньо її розглянули та підтримали. Остаточна редакція документа враховує пропозиції профспілок щодо посилення соціальної складової діяльності портової галузі. Зокрема, Профспілка працівників морського транспорту України запропонувала доповнити перелік основних завдань стратегії пунктами про підвищення рівня охорони праці на виробництві, створення належних санітарно-гігієнічних та побутових умов для працівників, збереження та розвиток об'єктів соціальної портової галузі. Враховано пропозицію й стосовно створення 15 тис. нових робочих місць. Задекларовано підвищення заробітної плати в портовій галузі, а також

проведення професійного навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників. «Це дуже важливо, оскільки реконструкція та технологічне переоснащення портів потребуватимуть нової якості знань, навичок і досвіду роботи працівників», – підкреслив Григорій Осовий.

У своєму виступі на засіданні Кабінету представник профспілок також порушив питання про підготовку до ратифікації Україною Конвенції МОП про працю в морському паропластві від 2006 року. «Якщо ми цього не зробимо, то не зможемо захистити тих українських моряків, які працюють на зарубіжних судах, а це, за різними оцінками, 50–75 тис. наших співвітчизників», – зазначив він. Це питання опрацьовувалося соцпартнерами біля 3 років, і, за оцінкою профспілок, на сьогодні в Україні вже створено умови для приєднання до цієї Конвенції. Підготовлене спільне звернення до Прем'єр-міністра України із закликом ратифікувати закладену Конвенцію. Григорій Осовий закликав членів уряду підтримати позицію профспілок та роботодавців.

СОЦЗАХИСТ

РОБОТОДАВЦІ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ВЗЯЛИ НА СЕБЕ ДОДАТКОВІ СОЦІАЛЬНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Згідно з пропозиціями Мінсоцполітики до Меморандуму про взаєморозуміння між Кабінетом Міністрів і підприємствами гірничо-металургійного комплексу роботодавці взяли на себе додаткові соціальні зобов'язання. Про це повідомила міністр соціальної політики Наталія Королевська під час робочого візиту до Дніпропетровська, інформує прес-служба Мінсоцполітики.

Міністерство соціальної політики брало участь у підготовці Меморандуму про взаєморозуміння між Кабінетом Міністрів і підприємствами гірничо-металургійного комплексу, якого, врешті-решт, вдалося досягти. Тож роботодавці взяли на себе зобов'язання сприяти збереженню та створенню нових робочих місць, забезпечувати соціальний захист людей за умов неповної зайнятості, а також не допускати заборгованості із зарплат та обов'язкових платежів до соціальних фондів», – зазначила Наталія Королевська.

За словами міністра, останніми роками в країнах ЄС попит на продукцію металургії знизився на 27% порівняно з докризовими показниками. Це вже призвело до звільнення 10% європейських металургів. На окремих підприємствах в Італії скорочення сягають 25%.

«В Україні нам вдалося уникнути масових звільнень у галузі. Ми ведемо постійну роботу з керівництвом металургійного комплексу, Міністерством промислової політики з метою не допустити скорочень. Особливу роль відіграють і нові підходи в роботі Служби зайнятості. Я постійно кажу керівникам: ваше місце не в гарному кабінеті, а на підприємстві, де

планується звільнення. Ми повинні зробити все, щоб зберегти робочі місця, і Закон «Про зайнятість» надає для цього додаткові можливості», – наголосила міністр.

За словами Наталії Королевської, металургійні підприємства повинні створювати образ соціально відповідального бізнесу – не тільки у високим стандартах соціального захисту працівників галузі, а й у дотриманні екологічних норм, створенні комфорту в тих містах, де вони розташовані.

«Впровадження сучасних екологічних програм і модернізація виробництва – одне з головних завдань ГМК. Буквально за останні кілька місяців були відкриті нові очисні споруди, агломераційні комплекси в Єнакієвому, Алчевську, Запоріжжі. Сподіваюся, що й в інших містах ГМК буде активно модернізуватися. Це також допоможе нам домогтися дієвого соціального захисту металургів», – підсумувала міністр.

ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА

ПРЕСТИЖНІСТЬ ПРАЦІ БАГАТО В ЧОМУ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЇЇ БЕЗПЕКИ

Федерація профспілок України звернулася до Кабінету Міністрів України з пропозицією розробити Державну цільову програму «Про підвищення престижності праці», як повідомляє Інформаційно-аналітичний центр ФПУ.

«Підвищення престижності людини праці, робочих професій, сумлінної і висококваліфікованої праці трудівників сьогодні в Україні є нагальною і гострою необхідністю, – сказав Голова ФПУ Юрій Кулик, коментуючи рішення профспілок. – На жаль, нині не достатньо приділяється уваги з боку органів державної влади, місцевого самоврядування та ЗМІ людині праці, а також трудовим традиціям і найголовнішим професіям сфери матеріального виробництва. Негативні процеси спостерігаються у сфері загальної та професійної освіти, коли молодь, вступаючи у самостійне трудове життя, не відчуває моральної підтримки ні з боку держави, ні з боку суспільства в цілому». На переконання профспілкового лідера, престижна робота – це, насамперед, безпечна робота в здорових умовах. Однак, за його словами, щороку на виробництві травмується майже 10–14 тисяч працівників, кожен десятий із них гине.

«За даними офіційного державного статистичного спостереження – бюлетеня «Травматизм на виробництві», упродовж останніх трьох років показники виробничого травматизму досягли доволі високого рівня і значно перевищують аналогічні показники у країнах СНД та європейських країнах, – зазначив Юрій Кулик. –

Так, коефіцієнт частоти травмування працівників на 1000 працюючих становив у 2009 і 2010 роках – 1,4, а в 2011-му – 1,3. Коефіцієнт частоти смертельного травматизму на 100 тисяч працівників у 2009 році становив 12,5, вже у 2010 році збільшився до 13,1, а 2011-го сягнув 13,0. Найбільше травмується працівників у вугільній галузі, питома вага яких у загальній кількості постраждалих від нещасних випадків становить понад 30%».

За словами лідера профспілок, ситуація, на жаль, не змінюється на краще. Понад мільйон працівників продовжують працювати в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам. На підприємствах деяких видів економічної діяльності питома вага таких працівників становить від 55 до 77%. Ці дані свідчать про низьку ефективність комплексних заходів підприємств щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

«І ще один кричущий факт: у важких і шкідливих умовах праці зайнято понад 280 тисяч жінок, що негативно позначається на стані їхнього здоров'я, здоров'ї дітей і демографічній ситуації в Україні», – наголосив Юрій Кулик. –

Саме важкі й небезпечні умови праці, застарілі технології та обладнання є впливовими факторами, які роблять працю на таких робочих місцях не престижною, надто для молоді».

10–14
ТИС.
ПРАЦІВНИКІВ
ЩОРОКУ ТРАВМУЄТЬСЯ НА
ВИРОБНИЦТВІ

ПОЗИЦІЯ

Олексій ПЕТРУНЯ

Профспілки продовжують моніторинг ситуації щодо своєчасності виплати заробітної плати, аби виявляти випадки заборгованості й допомагати якнайшвидше розв'язувати проблеми. Про це сказав перший заступник голови СПО об'єднань профспілок, в. о. першого заступника Голови ФПУ Григорій Осовий, який взяв участь у засіданні Комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, яке відбувалось у селекторно-му режимі.

Як розповів Григорій Осовий, попри те, що у країні спостерігається ситуація, яка дає змогу говорити про позитивні зміни щодо погашення боргів із заробітної плати на підприємствах усіх форм власності, в деяких галузях і регіонах замість скорочення, порівняно з початком року, загальна заборгованість збільшилася, а графіки погашення виплат боргів до кінця 2013 року не виконуються. Станом на 1 липня ц. р. фактична заборгованість становила 976,3 млн грн, що на 362,7 млн грн перевищувало суму, передбачену графіками. Це говорить про те, що центральні й місцеві органи влади вживають недостатніх заходів для розв'язання цієї наболілої проблеми.

«Оперативні дані свідчать про зростання з початку року станом на 1 липня ц. р. заборгованості з виплати заробітної плати на 9,2%, – наголосив перший заступник Голови СПО об'єднань профспілок. – Найбільше занепокоєння викликає зростання заборгованості на економічно активних підприємствах, яке станом на 1 липня становить 12,6%. Для вирішення проблеми погашення заборгованості з виплати заробітної плати потрібно насамперед з'ясувати причини її виникнення. Можливо, її спричинило послаблення контролю за дотриманням законодавства у сфері оплати праці або підприємства не отримали кошти за виконані чи надані послуги. Так, за результатами численних звернень профспілкових організацій, можна дійти висновку, що однією з таких причин є невчасні та в не повному обсязі розрахунки за державні замовлення».

Так, ДП «Харківський приладобудівельний завод ім. Т. Г. Шевченка» не отримав від заводу ім. Малишева 2,6 млн грн за відвантажену продукцію, при тому, що Міністерство оборони розрахувалося за послуги в повному обсязі. Керівники підприємства неодноразово інформували про це «Укроборон-

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ: «ПИТАННЯ ЗАБОРГОВАНOSTІ ІЗ ЗАРПЛАТИ МАЄ БУТИ ПІД ГРОМАДСЬКИМ КОНТРОЛЕМ»

пром», проте питання досі не вирішено.

Тож до питання відповідальності керівників підприємств за невиконання виплати заробітної плати треба підходити диференційовано, відповідно до того, хто конкретно винен – керівник (у цьому разі він має нести відповідальність, навіть кримінальну) чи інші підприємства і державні установи.

Ще одна причина несвоєчасної виплати заробітної плати – затримки вже виділених коштів Державною казначейською службою. Така ситуація, зокрема, спостерігається на шляхоремонтних підприємствах. Так, за інформацією об'єднань профспілок Львівщини, затримку виплати заробітної плати у регіоні спричинило невиконання

вах, – зазначив Григорій Осовий.

При цьому утворюється заборгованість не тільки з виплати заробітної плати, а й зі сплати податків та обов'язкових платежів. Таким чином, потрібно врегулювати питання своєчасності розрахунків між підприємствами та Державною казначейською службою, головними розпорядниками бюджетних коштів. Тож профспілки запропонували внести до проекту рішення Комісії доручення Міністерству фінансів, міністерствам – головним розпорядникам бюджетних коштів, місцевим органам виконавчої влади з метою недопущення заборгованості з виплати заробітної плати забезпечити достатнє фінансування галузей бюджетної сфери при підготовці про-

Треба підходити до питання відповідальності керівників підприємств щодо заборгованості з виплати заробітної плати диференційовано, з огляду на те, хто конкретно винен – керівник (у цьому разі він має нести відповідальність, навіть кримінальну) чи інші підприємства й державні установи.

навання органами Державної казначейської служби платіжних доручень розпорядників та одержувачів коштів місцевих бюджетів. Те саме стосується підприємств житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення.

Аналогічна ситуація спостерігається і в інших регіонах. Наприклад, у Волинській області загострилася ситуація стосовно фінансування будівництва шахти № 10 «Нововолинська». Нині на будівництво шахти з держбюджету надійшло лише 3 млн грн із передбаченого на 2013 рік 115 млн грн. Недофінансування будівництва шахти призвело до того, що 395 працівників не можуть вчасно отримати зароблені гроші, а заборгованість за останнє півроку сягнула 15 млн грн.

«Складна фінансова ситуація, що склалась у зв'язку із затримкою надходження зароблених коштів на рахунки підприємств, де найбільше роботу у створенні соціальної напруги в трудових колекти-

позиції до змін до Державного бюджету України на 2013 рік і під час формування проекту Державного бюджету України на 2014 рік».

Профспілкова сторона також запропонувала внести зміни та доповнення в окремі пункти проекту рішення Комісії.

Зокрема, запропоновано пункт 4 викласти у такій редакції: «Керівникам регіональних центрів зайнятості, робочих органів фондів соціального страхування та керівникам головних управлінь Державної казначейської служби України забезпечити першочерговість здійснення видатків на виплату: страхових виплат застрахованим особам по лікарняних у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, зокрема виплат з тимчасової непрацездатності по лікарняних листках, сім'ям загиблих і потерпілим від нещасного випадку на виробництві, та коштів на дитяче оздоровлення; допомоги з безробіття, заробітну плату та оплату комунальних послуг з рахунків фондів соціального страхування».

ЧЕХІЯ: ПРАЦІВНИКИ СТРАЖДАЮТЬ ВІД ВИРОБНИЧОЇ «ДІДІВЩИНИ»

Компанія Stem/Mark провела серед працівників опитування на тему «дідівщини» на робочому місці, результати якого викликають занепокоєння. 21% респондентів зізналися, що страждали від знущань, при цьому

проблема стосується обох статей і всіх вікових категорій, хоча раніше до групи ризику потрапляли, в основному, жінки та співробітники з недостатньою освітою. Найчастіше знущання проявляються в безглуздіх за-

вданнях, а також таких, що не відповідають кваліфікації, безпідставній критиці, глузуваннях, що, зрештою, призводить до втрати співробітником впевненості та самоповаги. 55% жертв знущань зізналися, що потерпають від них один раз

на тиждень або частіше, 63% страждають від несправедливого ставлення довше одного року. 60% так чи інакше намагалися змінити стан речей, скаржачись начальству або вищому керівництву. 18% звільнилися з роботи,

лише 8% звернулися за допомогою до фахівців. Порівняно з 2011 роком кількість жертв «дідівщини» на робочому місці збільшилася на 2%. На 11% збільшилася й кількість тих, хто намагається боротися з цим явищем.

БІЛОРУСЬ

ВРАХОВУЮЧИ ДОСВІД КОЛЕГ

Представники Волгоградського обласного комітету профспілки працівників охорони здоров'я Росії вивчили досвід роботи мінських колег і поділилися своїми напрацюваннями. Під час перебування в Мінську гості ознайомилися із змістом кабінету профспілкової роботи та соціального партнерства міського комітету профспілки, під час якої обговорювалися перспективи та значення профспілкового руху і міжнародного співробітництва. Сторони, зокрема, зо-

середили увагу на правозахисній роботі мінської профорганізації медиків, підвищенні ефективності громадського контролю у сфері соціально-трудоких відносин, забезпеченні повної та продуктивної зайнятості, участі профспілок у розвитку та вдосконаленні системи охорони здоров'я, реалізації концепції кадрової політики, забезпеченні пріоритетного фінансування охорони здоров'я. Також було проведено семінар «Питання модернізації охорони здоров'я. Порядок встановлення соціального партнерства на локальному рівні».

КОРОТКО

ПІВДЕННА КОРЕЯ | Працівники південнокорейської філії автокомпанії General Motorz (GM) оголосили страйк, вимагаючи підвищення зарплати і розширення виробництва в країні. Крім того, вони обурені рішенням GM про виключення південнокорейської філії із свого глобального плану з виробництва нових компактних автомобілів Cruze. Це викликало в трудового колективу побоювання, що компанія може скоротити обсяги виробництва в країні або взагалі ліквідувати його.

ЧИЛІ | Національний страйк профспілок завершився безладями та сутичками з поліцією, внаслідок яких 26 осіб було затримано. Маніфестанти вимагали поліпшення умов праці та підвищення зарплати, скасування приватної системи пенсійного забезпечення, проведення податкової реформи. В акції протесту взяли участь шахтарі та портові службовці, а також школярі та студенти, які вже кілька років домагаються безкоштовної і більш якісної освіти в країні. Мирна хода вулицями чилійської столиці супроводжувалася спалахами насильства. Агресивно налаштовані молоді люди почали нищити все на своєму шляху, зокрема відділення банку та світлофори, кидаючи каміння, палиці та пляшки із запальною сумішшю в правоохоронців. У відповідь поліція застосувала сльозогінний газ і водомети.

ГРЕЦІЯ | Десятки муніципальних поліцейських проїхали на мотоциклах центральними вулицями Афін, протестуючи проти планів влади звільнити тисячі працівників держсектору. Місцева поліція заявила, що заплановане на серпень переведення муніципальних правоохоронців до складу професійної грецької поліції є «антиконституційним кроком». Поліцейські побоюються, що після переведення їхні робочі місця скоротять, а їх самих звільнять.

РОСІЯ

ПЕРВИНКА ГОТОВА ДО ДІЙ

11 липня перед будівлею Московської обласної думи пройшов санкціонований пікет представників ТОВ «Сичевський виробничо-технологічний комбінат» (СВТК). Висловити свої вимоги депутатам прийшли представники первинної профспілкової організації комбінату та працівники підприємства. Учасники пікету тримали плакати, на яких виразно змалювали ситуацію у селищі Сичевому: «Звільнена мама, звільнений батько – сичевській дівчорі настане кінець!», «Сичеве гірше Пікальово!», «Голодні діти – Росія без майбутнього!».

Причиною проведення пікету, за повідомленням прес-центру Спілки профспілок Росії, став тривалий трудовий конфлікт на СВТК. На цьому містоутворюючому підприємстві було проведено незаконне масове скорочення робочих місць. Створена ініціативна група, до якої увійшли представники профспілки та депутати муніципальних зборів, активно обстоює права звільнених працівників. Підмосковне підприємство перебувало на межі закриття, і лише завдяки профспілці та громадськості його ліквідація була припинена. Сичеве – мономісто, тож окрім СВТК альтернативних виробництв тут немає. А отже, немає й іншої можливості влаштуватися на роботу та програвати сім'ю.

За словами голови первинної профспілкової організації підприємства Олександра Устелемова, скорочення, заплановане на 11 червня, на сьогодні припинене, питання про землевідведення вирішене на 80%. Однак роботодавцю, призупинивши попереднє скорочення, повідомив про нове. Масштабне звільнення не відбудеться, якщо в наступні два місяці керівництво отримає ліцензію на використання надр, що буде гарантією подальшого існування комбінату.

Як заявляють організатори пікету, акція проводиться з метою захисту прав та інтересів працівників. Для нормального функціонування СВТК потрібно встановити громадський контроль над процесами, що загрожують соціально-трудохим правам громадян.

МОЛДОВА

БУДІВЕЛЬНИКИ СТВОРЯТЬ РАДУ З БЕЗПЕКИ ПРАЦІ

Федерація профспілок працівників будівництва, промисловості будівельних матеріалів Sindicons запропонувала створити до кінця поточного року раду з безпеки та гігієни праці.

Упродовж 2013–2015 років федерація Sindicons спільно з первинними профспілковими організаціями Молдови за підтримки Конфедерації християнських профспілок Голландії здійснюватимуть проект «Поліпшення умов праці та здоров'я трудящих». Керівництво галузевої профспілки запропонувало соціальним партнерам поширити ілюстровані матеріали, присвячені безпеці та гігієні праці, а також відвідати будівництва з метою виявлення порушень на робочих місцях. «Проект покликаний підвищити обізнаність громадян у сфері охорони праці, зменшити кількість нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві, а також залучити соціальних партнерів для вирішення проблем безпеки та гігієни праці», – зазначив голова федерації Sindicons Віктор Талмач. У рамках проекту «Поліп-

шення умов праці та здоров'я трудящих» із 1 січня 2013 року було проведено цілу низку заходів. Експерти досліджували діяльність кількох економічних агентів на відповідність стандартам безпеки і закону про охорону здоров'я на виробництві. У результаті було вжито заходів щодо формування комітетів з безпеки та гігієни праці на 28 підприємств. Для учасників спеціалізовані були організовані навчальні семінари. Будівельний сектор вважається найбільш небезпечним щодо отримання травм на виробництві та професійних захворювань. Тільки на підприємствах, де існують профспілкові організації, в період 2010–2013 років були зареєстровані 20 нещасних випадків, з яких 3 – із смертельним наслідком. Загалом у галузі, враховуючи підприємства, де немає профорганізацій, кількість нещасних випадків учетверо більша.

ФІЛІППІНИ

МФТ ЗАСУДИЛА ВБИВСТВО ПРОФЛІДЕРА

Міжнародна федерація транспортників виступила з різкою критикою уряду Філіппін у зв'язку з убивством профспілкового лідера членської організації МФТ – національної профспілки транспортників (NCTU) – Антоніо Петалкоріна.

Трагедія сталася 9 липня. Як повідомляє прес-служба Російської профспілки працівників морського транспорту, на активіста напали, коли він прямував до Державного управління із концесій і нагляду в сфері наземного транспорту. Антоніо Петалкорін мав розповісти чиновникам про нагальні проблеми спілчан, але не встиг. Озброєні люди жорстоко вбили його і зникли з місця злочину на мотоциклах.

Це вбивство – не поодинокий випадок. Місяць тому лідер трудящих у сільській місцевості Ромі Альмакін був застрелений серед білого дня за ведення активної боротьби з корупцією і незаконною торгівлею наркоти-

ками. Раніше був убитий ще один представник NCTU.

«Ми всіляко засуджуємо це підле вбивство, – сказав виконуєчий обов'язки генерального секретаря МФТ Стівен Коттон. – І засуджуємо вбивства інших профспілкових активістів і ту безкарність, яку допускає уряд Філіппін. МФТ від імені всіх своїх членських організацій висловлює щирі співчуття родині покійного».

МФТ закликає комісію з прав людини на Філіппінах негайно провести розслідування обставин убивства Антоніо Петалкоріна і встановити можливий зв'язок цього злочину з іншими аналогічними нападами на профспілкових активістів країни.

РОЗМОВА З ГОЛОВОЮ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ ПРОФСІЛОК ВІКТОРОМ СЛАСТЬОНОМ

Тетяна МОРГУН
оглядач «ПВ»

– Вікторе Максимовичу, важко переоцінити взаємовідносини із соціальними партнерами, колективно-договірну роботу. Як працюють у цьому напрямі профспілки області?

– Прагнемо на всіх рівнях досягти конструктивного соціального діалогу. Голову обласної ради профспілок включено до складу колегії облдержадміністрації, а представників профспілок на територіальному рівні – до колегій райдержадміністрацій. Представники Запорізької облпрофради – члени обласного комітету з економічних реформ, обласної комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат; робочої групи облдержадміністрації з питань забезпечення області основними продовольчими товарами, зерном та контролю цін на них тощо. Нині в області діє Регіональна угода між Запорізькою облдержадміністрацією, обласною, обласною федерацією роботодавців і Запорізькою облпрофрадою на 2011–2013 роки, зобов'язання якої спрямовані на відновлення виробничого потенціалу області, підвищення зарплати, вирішення проблем зайнятості, соціального захисту працівників тощо.

Поширена й практика угод на рівні міст і регіонів, такі угоди укладено в 17 районах області, зокрема Запорізькому, Вільнянському, Кам'янсько-Дніпровському, Орхівському та ін. Крім того, укладаються регіональні угоди з галузевими управліннями облдержадміністрації (освіта і наука, житлово-комунальне господарство), а також між Державною податковою службою в Запорізькій області та відповідною профспілкою. Результативно працює обласна тристороння соціально-економічна рада. Тож позитивні зрушення є.

Однак профспілкову сторону завжди найбільше цікавлять питання гідної заробітної плати, тим більше, що ми реалізуємо цільову програму «Гідна оплата праці»; а крім того, безпека праці, соціальний пакет, створення нових робочих місць.

Останнім часом, завдяки підвищенню ролі профспілок, зростає кількість колективних договорів, і немає жодної профспілкової організації, де колективний договір не укладено. (На жаль, це не стосується підприємств малого бізнесу з кількістю працівників 5–10 осіб, торговельних мереж, ТНК). Водночас обласна рада профспілок, членські організації систематично відстежують факти невиконання колективних зобов'язань. Так, виникла конфліктна ситуація на КП «Водоканал». Але спільними зусиллями фахівців облпрофради та обкому профспілки ЖКГ цей конфлікт удалося досить швидко вирішити.

Більшість колективних передбачають тарифну ставку

Наша мета – створити гідну систему соціального захисту трудівників

(оклад) на рівні й вище від встановленої галузевою угодою, й це вже запроваджено на половині наших металургійних підприємств. Але є галузі, що відчутно відстають у цьому питанні (автосільгоспмашинобудування, енергетика та електротехнічна промисловість, АПК). Краща ситуація в житлово-комунальному господарстві, але й там лише 67% підприємств дотримують норми галузевої угоди.

На виконання постанови Президії ФПУ від 23.12.2011 «Про запровадження Єдиної колективно-договірної кампанії «Єдині цілі, єдині дії» і з метою впорядку-

вання переговорного процесу розробили Положення «Єдині колективно-договірна кампанія профспілкових організацій» Запорізької області: передбачено механізми взаємодії між угодами різного рівня й колективними договорами, ефективного використання правової, інформаційної, солідарної підтримки, й цей документ доведено до членських організацій.

Було проведено двомісячний виявлення роботодавців, що ухиляються від участі в переговорах та укладенні колективних договорів там, де діє проф-

спілка. На щастя, цьогоріч таких роботодавців не виявлено.

З 2007 року в області започатковано конкурс «Колективний договір – надійний захист трудових прав і соціально-економічних інтересів працівників», що проводиться з метою активізації колективно-договірної роботи, досягнення якісного рівня соціального діалогу. Переможцями були, зокрема, колективи Запорізького кабельного заводу, ДП «Мелітопольський завод «Гідрошам», КП «Запоріжелектротранс», металургійного комбінату «Запоріжсталь», СПК «Світанок» Чернігівського району, Племзаводу «Степної» Кам'янсько-Дніпровського району, ВАТ «Запоріжжєвугнетрив», ПАО «Запорізький автомобілебудівний завод» та ін. За безстроковою угодою добре співпрацюємо з обласним відділенням Національної служби посередництва і примирення. Взаємодія із соціальними партнерами, НСПП за досить складних економічних, фінансових, соціальних факторів дозволила торік стримувати розростання конфліктних ситуацій і в цілому зберегти стабільність соціально-трудових відносин у трудових колективах.

На жаль, напруженою лишається ситуація в ПАТ «Азмол» у м. Бердянську, ПАТ «Товари народного вжитку» (м. Мелітополь), ДП «Запоріжжівільпроєкт». Тут основний чинник дестабілізації – несвоєчасна виплата заробітної плати.

Незважаючи на численні наші пропозиції і звернення, вимоги до владних структур і роботодавців, нам поки не вдалося повністю вирішити соціально-економічні проблеми людини праці. Чимало трудівників працюють у режимі неповної зайнятості. Тут ми іноді й розуміємо ті трудові колективи і тих працівників, які погоджуються працювати на таких умовах. Адже створення нового робочого місця – справа дуже затратна. У розвинутих країнах звичайне робоче місце коштує близько 50 тис. доларів, а високотехнологічне – до мільйона. Тож втрачати наявні робочі місця – небажано розкіш, і це ми вже відчули на практиці: скорочення роботи на Алюмінієвому комбінаті, ліквідація Орсільмашу, Гуляйпільського заводу сільгоспмашин, підприємств будівельної промисловості та ін. Саме тому сьогодні немало трудових колективів, навіть втрачаючи частину заробітку, погоджуються працювати за умов неповної зайнятості, аби зберегти робочі місця. Але хай там як, а людина праці не повинна бути бідною, має заробляти стільки, щоб забезпечити свою родину. А роботодавець не має права платити «мінімалку» за кваліфікований труд, тим більше платити в «конверті» та несвоєчасно. Над цими й іншими питаннями працює і обласна рада профспілок, і галузеві профспілки.

– Яка роль профспілок у поліпшенні охорони праці?

– Профспілки області переконані: передусім необхідне законодавче відновлення служби охорони праці місцевих органів влади, яку 2007 року, можна сказати, незаконно поховали. Тим часом вона відігравала важливу роль не лише в управлінні охороною праці на території, а й у профілактиці травматизму (2012 року трапилося 90534 випадки; за оцінками фахівців, втрати становлять 2,5% внутрішнього валового продукту області).

Слід також дойти до перегляду чинного «Положення про розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру» та введення до складу комісії з розслідування спеціалістів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Це дозволить значно зменшити фальсифікації, а саме переведення виробничих травм у невиробничі (реальний травматизм на виробництві у 1,6 рази вище, ніж за офіційною статистикою).

Вважаємо необхідним і відновлення в колишніх розмірах фінансування заходів з охорони праці підприємств (0,5% від реалізованої продукції, платних послуг), як було до 2011 року. Це сприятиме приведенню робочих місць у відповідність до вимог чинних норм та правил, зростанню продуктивності, зниженню витрат на компенсації.

У контексті вирішення нагальних завдань президентія Запорізької облпрофради направила до ФПУ пропозиції, що вимагають законодавчого врегулювання. Підготовлено також пропозиції профспілок до обласної програми поліпшення умов праці та виробничого середовища на 2013–2017 роки.

– Розкажіть, будь ласка, про форми навчання профактиву у вашій області.

– Це пріоритет нашої діяльності. Щорічно на засіданні Президії облпрофради затверджуються відповідні тематичні плани та графіки навчання. На профкурсах навчаються голови первинних профспілкових організацій, цехових комітетів, члени комісії профкомів, представники профспілок із питань охорони праці.

У 2012/2013 навчальному році вивчилися 4596 профспілкових працівників і активістів, у тому числі на базі профспілкових курсів облпрофради – 497 осіб. Серед форм і методів навчання – тренінги, ділові та рольові ігри, круглі столи, дискусії, семінари (в тому числі візні), аналіз проблемних ситуацій, обмін досвідом. Інформація про семінари розміщувалася на сайті ФПУ, друкувалася в місцевих газетах, лунала в передачах радіо й телебачення. Коли той чи інший курс завершується, слухачі оцінюють його якість, висловлюють свої пропозиції й зауваження, які враховуються при навчанні наступних груп кожної певної категорії працівників. Поширюється практика навчання профактиву на міжнародних семінарах.

ДОНЕЧЧИНА | ПРОФСПІЛКОВИЙ ДЕНЬ

«НОВЕ ПОКОЛІННЯ ОБИРАЄ ПРОФСПІЛКИ»

Під таким гаслом у клубі дитячого закладу оздоровлення та відпочинку санаторно-го типу «Сонячний» у м. Святогорську нещодавно було проведено День профспілок. Основна мета заходу – ознайомлення дітей із діяльністю профспілок на захист інтересів трудящих, їх роль у становленні та розвитку молодіжних ініціатив, мотивація профспілкового членства.

Відкрив свято виступ агітбригади оздоровчого закладу «Сонячний» на профспілкову тематику, після чого відбулася прес-конференція «Нове покоління обирає профспілки». Завідувачка відділу з гуманітарної роботи Донецької облпрофради Людмила Калгіна розповіла про роль профспілки в суспільстві, її структуру, цілі, завдання, методи захисту прав, здоров'я і життя працівників та їх рідних. Про місце молоді в профспілковому русі, діяльність обласної молодіжної ради профспілок розповіли її голова, слюсар локомотивного депо Донецької залізниці, лауреат обласного конкурсу «Молода людина року – 2013» Максим Нейрановський.

Начальник відділу кадрів ПРАТ «Докучаєвський флюсо-доломітний комбінат», голова комісії профкому підприємства по роботі з молоддю, член молодіжної ради ФПУ та облпрофради Артем Гордієнко поділився досвідом про те, як молоді люди, вступаючи в профспілки, вчаться захищати свої трудові права, домагаються забезпечення соціальних гарантій для людини праці.

Про заходи, які проводить громадська організація на найбільшому підприємстві за підтримки профкому, розповів голова правління ГО «Асоціація молоді ПАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» Денис Ошурко.

Про те, що діти вже в ранньому віці мають знати якомога більше про профспілки, наголосила в своєму виступі голова молодіжної організації «Облстат», заступник голови молодіжної ради обласної організації профспілки працівників держустанов України Вікторія Новікова. Тим більше, що турбота про їх оздоровлення, а також організація відпочинку в замському таборі – це також плід зусиль профспілок. Завершилося свято конкурсом малюнка на асфальті для молодших загонів «Профспілки – це наше щасливе дитинство» та конкурсом стігзаєт «Нове покоління обирає профспілки» для старших. На урочистій лінійці кращі учасники конкурсів отримали дипломи та цінні призи обласної ради профспілок.

Інф. Донецької облпрофради

ХМЕЛЬНИЧЧИНА | ОЗДОРОВЛЕННЯ

АБИ ВІДПОЧИВАЛОСЬ ДОБРЕ

Валерій МАРЦЕНЮК

Хмельницький райком профспілки працівників освіти і науки добре організував відпочинок та оздоровлення дітей своїх спілчан. «Загалом, цьогоріч наші діти мають можливість відпочивати в санаторії «Лісова пісня», що в Кам'янець-Подільському районі, – розповідає голова райкому профспілки Ігор Андрощук. – А також у дитячо-

му оздоровчому закладі «Джерельце», що в с. Жилінці на Ярмолинеччині, таборі «Надія» с. Доброгорща нашого району. Тут створені чудові умови для оздоровлення та відпочинку». До слова, в «Надію» путівки для дітей безкоштовні, а в два інших заклади здешевлені за рахунок профспілки та фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

КОРОТКО

ЧЕРНІГІВЩИНА | У стінах Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя пройшла благодійна акція «Вища школа – середній». Захід було проведено в рамках програми, започаткованої первинною профорганізацією працівників університету та профорганізацією історико-юридичного факультету. Як повідомив голова профкому університету Олексій Лейберов, ще на початку навчального року профбюро, професорсько-викладацький склад за підтримки студентства розпочали виготовлення та збір графічно-наочного матеріалу й додаткової літератури краєзнавчого характеру, які було передано до загальноосвітніх шкіл Носівського району.

РІВНЕНЩИНА | До лав Федерації профспілок області ввійшла нова галузева організація – Рівненська організація профспілки працівників інноваційних і малих підприємств України, що стало ще одним кроком до консолідації спілчан.

ЧЕРКАЩИНА | У рамках надання правової допомоги з питань соціально-трудових відносин відбулася зустріч керівництва ФПО з профактивом м. Сміла та Смілянського району, в якій також узяти участь керівники РДА та Черкаської облради. Під час заходу представники профспілок поінформували проактивів про ситуацію з підписанням Генеральної угоди, позицію ФПУ з питань Трудового кодексу, пропозиції щодо формування видатків до Держбюджету 2014 року, стан виплати зарплати в області, хід літнього оздоровлення дітей. Керівники міста та району розповіли про соціально-трудові відносини, що склалися на підприємствах регіону, підготовку до опалювального сезону, ремонт шляхів автосполучення, відновлення вуличного освітлення, газифікацію сільських населених пунктів, виділення коштів з місцевих бюджетів на забезпечення пільгових перевезень пасажирів.

ЛУГАНЩИНА | ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ

ТОБІ, КРАСНОДОНЕ, ВЕТЕРАНСЬКИЙ УКЛІН...

Керівництво та профспілковий комітет Северодонецького об'єднання «Азот» дбайливо підтримують діяльність ветеранських організацій підприємства. Така турбота закріплена і в його колективному договорі. Тут і надання різноманітної допомоги, включаючи медичну в заводській медсанчастині, й організація оздоровлення на «азотівській» базі відпочинку, в санаторії-профілакторії. А ще – вшанування ювілярів, проведення зустрічей з молоддю в народному музеї підприємства, його дитячому літньому таборі, підшефних навчальних закладах.

До слова, з ініціативи учнівського профкому хлопці з місцевого професійного ліцею безкорисливо допомагають ветеранам у побутових клопотах. Зворушливо проходять присвячені ветеранам свята, тематичні концертні й інші програми в Палаці культури хіміків. Зовсім недавно, приміром, було видано збірник ветеранських мемуарів. На його яскравій і душевній презентації шлося про нерозривний зв'язок покоління, продовження трудових традицій, наставництва. Недарма ж на честь Дня хіміка разом ушанували кращих наставників і молодих робітників. У літку ця робота не переривається.

«Нині особливо популярні екскурсії, поїздки пам'ятними місцями, – розповідає голова профспілкової організації непрацюючих пенсіонерів «Азоту», член виконкому Северодонецької міськради Анатолій Гумінський. – Нещодавно на прохання наших активістів, у рамках заходів, присвячених 75-річчю Луганської області, була організована поїздка на батьківщину героїв-молдогвардійців, у м. Краснодон».

В її транспортному, екскурсійному забезпеченні допомогли голова правління «Азоту» Леонід Бугайов і голова профкому підприємства, член Ради Федерації профспілок України, депутат міськради Валерій Черниш.

Дорого ветерани згадували про те, яке велике значення для їхнього життя мав і досі має патріотичний приклад молдогвардійців. Уклонитися їм у післявоєнні роки в Краснодон іздили ще перші хіміки «Азоту». І ця естафета тривала. До тієї ж мемуарної книжки – Северодонецький «Азот» в обличчях і спогадах» увійшов нарис про молодіжну бригаду приладистів заслуженого раціоналізатора України Анатолія Гонцула, яка зарахувала до свого скла-

ду Героя Радянського Союзу Олега Кошова, виконувала за нього норми виробітку, а нараховану зарплату вносила в Фонд миру. «Азотівці» з гордістю зазначають: бюсти героїв підпільної організації «Молода гвардія» і нині перебувають на почесних місцях у дитячому таборі підприємства.

«У Краснодоні ми переконалися, що наші почуття поділяють мільйони людей, – розповідає голова Ради ветеранів «Азоту» Олександр Воронько. – В музеї «Молодої гвардії» є зразки художньої народної творчості з різних країн, присвячені молдогвардійцям. Ми багато чого знаємо про героїв, пишаємося своїми земляками. Але відвідини пам'ятних місць міста, оновленого музею, знайомство з дослідницькими матеріалами відкрили нам і невідомі сторінки життя славних представників нашого покоління, які назавжди залишилися молодими. Дуже важливо пам'ятати й свято шанувати їхній подвиг».

Зустрічі на краснодонській землі схвилювали кожного ветерана й нагадали: від усіх нас залежить, щоб світло серцець юних борців з фашизмом, які віддали життя за Батьківщину, свій народ, завжди було з нами, нашими дітьми й онуками.

З повагою до людини праці

Володимир КАЗАЧЕНКО
голова Профспілки трудящих
металургійної і гірничодобувної
промисловості України

День металурга і гірника, що відзначається 21 липня, для України свято особливе. Адже гірничо-металургійний комплекс завжди був і залишається становим хребтом вітчизняної економіки. Результати його роботи впливають на життєдіяльність і технічний рівень багатьох інших галузей, наповнюють держбюджет, дають змогу впроваджувати масштабні соціальні програми. Всі заслуги вітчизняного ГМК насамперед пов'язані із самовідданою працею трудящих підприємств галузі, їхнім високим професійним рівнем, ініціативою і творчим потенціалом. І тому ці люди заслуговують на гідний рівень життя, пошану суспільства та увагу держави до своїх проблем.

Останнім часом у промисловому секторі України, в тому числі в гірничо-металургійному комплексі, набуває особливої гостроти проблема зниження рівня престижності робочих професій. Сьогодні непрості й украй важливі професії металургів, гірників, трубників не користуються відповідною повагою і попитом у суспільстві. Не кожен робітник гірничо-металургійної сфери порадить своїм дітям іти його слідом. Тож не дивно, що молодь, визначаючись із майбутньою професією, робить ставку не на ГМК, а на більш «модні» сфери. Як наслідок – надлишок на ринку праці України юристів, економістів, менеджерів усіх напрямів, і майже повсюдні нестача кваліфікованих робочих кадрів. Для більшості виробничих підприємств така ситуація створює серйозні проблеми, які, у свою чергу, негативно позначаються на діяльності профільних навчальних закладів. Ця небезпечна тенденція загрожуватиме падінням кадрового потенціалу промисловості й може призвести до кадрового дефіциту.

Підвищення престижу людини праці, робочих професій, добросовісної і кваліфікованої праці – давно назріла й гостра громадська потреба. Тож на державному рівні треба вживати системних і рішучих дій для перелому цієї небезпечної ситуації.

Як відомо, престижність будь-якої професії визначається комплексом чинників: соціальним статусом, громадською значущістю професії; рівнем оплати праці; умовами праці; пакетом соціальних гарантій і благ, включаючи забезпечення житлом; наявністю особових перспектив розвитку й службового зростання.

Відповідно, соціальна і кадрова політика держави й влас-

ників бізнесу, аби бути ефективною в цій сфері діяльності, має використовувати всі вище перелічені чинники для мотивації сьогоднішніх і майбутніх працівників. Це потребує кардинальної зміни політики, яку проводить держава у сфері трудових ресурсів. У свою чергу, бізнес також має усвідомити, що без сумлінних і кваліфікованих робітничих кадрів створювати конкурентоспроможний продукт неможливо.

Враховуючи це, для вирішення системних проблем у цій сфері вважаємо за доцільне вжити таких заходів.

На загальнодержавному рівні:

- цього року розробити й ухвалити науково-обґрунтовану комплексну державну програму збереження і розвитку трудових ресурсів країни, яка передбачатиме систему заходів щодо підвищення престижу людини праці й робочих професій. Під час створення програми вважаємо за доцільне використати й застосувати в нових соціально-економічних умовах позитивний досвід, накопичений у сфері формування престижу людини праці в радянські часи (комплекс соціальних гарантій, матеріальних винагород і моральних стимулів, що діяв у той період);
- забезпечити виконання зарплатною відornoю, стимулюючою та регулюючою функції; переглянути розмір прожиткового мінімуму на новій методологічній основі, розширити склад і структуру споживчого кошика;
- переглянути чинну систему державних соціальних стандартів і нормативів і привести її у відповідність із певними соціально-економічними умовами; розробити та затвердити галузеві соціальні стандарти, насамперед стандарт оплати праці;
- знизити надмірну поляризацію до-

ходів громадян, запровадити справедливий механізм їх перерозподілу;

- створити механізм залучення коштів бізнесу для організації професійної освіти й підготовки кадрів; законодавчо врегулювати роль, відповідальність і зацікавленість роботодавців в організації технічної і професійної освіти;

Хоч би якими важливими не були моральні чинники щодо забезпечення престижності професії, ключову роль все-таки відіграють матеріальні фактори. Без матеріальних стимулів престижу у професії бути не може.

Тому головні зусилля всіх зацікавлених сторін мають бути спрямовані саме на них.

- якомога ширше використовувати форми морального заохочення досягнень у праці (упровадити нові й активніше застосовувати чинні державні та галузеві трудові нагороди (ордени, медалі), які вручають за успіхи в праці, знаки переможця змагань і конкурсів професійної майстерності; напередодні 1 Травня проводити урочисті заходи з відзначення Президентом країни, головами держадміністрацій регіонів і головами місцевого самоврядування кращих працівників).

З боку роботодавців та їх асоціацій варто:

- підвищити рівень оплати праці в реальному секторі економіки, насамперед для кваліфікованих працівників;
- формувати більш широкий соціалет, що включає додаткове медичне страхування та пенсійне забезпечення працівників;
- впроваджувати найпривабливіші для молодих робітників іпотечні програми;
- впроваджувати міжнародні стандарти безпечних умов праці, нові прогресивні технології, що забезпечують зниження шкідливого впливу факторів виробничого середовища;

- встановлювати й розвивати договірні партнерські відносини підприємств із коледжами, профтехучилищами та ліцеями, які готують кадри з потрібних їм робочих професій;

- встановлювати у колективних договорах обсяги профнавчання працівників і загальні витрати коштів на ці цілі відповідно до потреб виробництва та законо-

праці, гігієні праці й виробничого середовища, підвищення рівня безпеки праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійним захворюванням, аваріям;

- брати участь у проведенні заходів, які організують стороною роботодавців, спрямованих на підвищення престижу людини праці;

- здійснювати громадський моніторинг і контроль за реалізацією планів і програм, що містять заходи щодо підвищення престижу людини праці.

Виконання усього вищепереліченого сприятиме підвищенню престижності праці працівників, які пов'язали своє життя з промисловістю, зокрема з підприємствами ГМК.

Тільки після цього можна конкретно говорити про шонайбільше залучення молоді до роботи у галузі. Крім того, цей процес обов'язково має відбуватися паралельно з технічним переозброєнням і модернізацією застарілих потужностей, технологій. Інакше молоді працівники просто не зможуть реалізувати свій потенціал.

Не можна забувати, що сучасна молодь багато чим відрізняється від представників попередніх поколінь. З одного боку, сьогоднішні молоді люди відчують свою соціальну незацікавленість, не наслідують традицій, а деякі з них інколи різко негативно оцінюють досвід батьків і дідів.

З іншого, постійні зміни, нестабільність у державі та суспільстві виробляють у них стійкість до стресів, здатність та бажання швидко розвиватися, підійматися кар'єрними сходами, будувати своє життя власними руками. Враховуючи особливості нового покоління трудящих, соціальні партнери мають постійно аналізувати складові поняття «престижна праця» у сприйнятті молоді і залежно від результатів коригувати заходи із залучення молоді працювати на підприємствах.

21 ЛИПНЯ
В УКРАЇНІ ВІД-
ЗНАЧАЮТЬ ДЕНЬ
МЕТАЛУРГА
І ГІРНИКА

Раїса
Чирва

оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Підсумки другої сесії ВР: зроблено багато, але далеко не все

Попри труднощі й протистояння у парламенті, друга пленарна сесія завершилася. За словами Голови Верховної Ради Володимира Рибака, загалом за час роботи сесії ухвалено 82 закони, а у першому читанні схвалено 28 законопроектів. Велику увагу під час минулої сесії депутати приділяли соціальним законопроектам, що регулюють державну політику в цій сфері. Своєю чергою, представники Федерації профспілок украї уважно стежили за депутатською діяльністю та вносили свої пропозиції до низки законів. Відрадно, що більшу частину з них депутати врахували.

ВІЗИТ ДО СТОМАТОЛОГА ВІДКЛАДАЄТЬСЯ

Якось на шпальтах нашої газети депутат Ярослав Сухий влучно зауважив: «Нам украї потрібно ухвалити Трудовий кодекс. Бо реформування соціально-трудових відносин – те саме, що й візит до стоматолога. Це обов'язково має статися. І що довше затягувати, то страшнішими виявляться наслідки».

Натомість опозиція вважає своїм здобутком, що на другій сесії Верховної Ради у депутатів не дійшли руки до розгляду цього нагального питання. Хоча, на думку розробників Трудового кодексу Ярослава Сухого та Олександра Стояна, усі зауваження, подані свого часу профспілками та роботодавцями, було враховано, компроміс знайдено. І все йшло до того, що вже цього літа кодекс буде ухвалено.

Нагадаємо, що профспілки додержувалися принципової позиції не допустити звуження змісту й обсягу прав працівників і профспілок. Відтак у проекті Трудового кодексу збережено соціально спрямовані норми чинного КЗпП і повноваження профспілок у сфері захисту трудових прав працівників. Профспілки зацікавлені в ухваленні цього документа у чинній редакції. Звісно, певні пересторо-

НАТАЛІЯ
КОРОЛЕВСЬКА,
МІНІСТР
СОЦІАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ:

«Зміни до пенсійного законодавства, що набули чинності, – це перший крок із модернізації пенсійної системи України. У підсумку оптимізована пенсійна система має стати більш справедливою та орієнтованою на людину».

ги існують. Надто, якщо зважити, що депутатський корпус представляють роботодавці, а в ході проекту не виключені поправки не на користь працівника.

Великі надії профспілки покладають на свого представника у Верховній Раді Олександра Стояна. Після численних консультацій йому запропоновано під час доопрацювання законопроекту внести зміни щодо збереження чинного порядку погодження виборним органом первинної профорганізації актів, що ухвалюють роботодавці, погодження з профорганами застосування надурочних робіт і залучення працівників до роботи у святкові та вихідні дні, збереження порядку прийняття рішення комісією з трудових спорів, як це передбачено у чинному Кодексі законів про працю.

Словом, документ досконально обговорювався на всіх рівнях, але поки що до схвалення у ВР справа не дійшла. Експерти сподіваються, що доля проекту з'ясується на наступній, третій сесії парламенту. Політолог Володим Карасьов поділився власними прогнозами: «Проект візьмуть, якщо переконують комуністів і позафракційних. Загалом він має великі шанси. Можуть прийняти до кінця цього року».

Натомість перший заступник голови фракції Партії регіонів у ВР Михайло Чечетов стурбова-

ний діями депутатів з інших фракцій. На його думку, «було б ідеально прийняти ТК у першому читанні до літа, а остаточно – до кінця року, але це важко, напевне, надійде багато поправок і зауважень». Але що зроблено, те зроблено. Очевидно, що ухвалення нового кодексу відбудеться не раніше наступної сесії.

КОМУ, КОЛИ І СКІЛЬКИ?

Серед переліку соціальних законів, у яких враховано пропозиції профспілок, чимало тих, що стосуються найбільш уразливої категорії українців. Насамперед, депутати підтримали пропозицію уряду щодо збільшення надбавки для догляду за дітьми-інвалідами та внесли відповідні зміни до закону.

До сьогодні розміри надбавки на догляд і, відповідно, державної соціальної допомоги жодним чином не залежали від ступеня втрати здоров'я дитини-інваліда, тож усі отримували однаково. Профспілки запропонували диференціювати розмір надбавки залежно від ступеня втрати здоров'я дитини та потреби в постійному сторонньому догляді. Відтак закон передбачає збільшення розміру надбавки на догляд за дитиною-інвалідом (підгрупи А) з 50 до 75% прожиткового мінімуму.

Досі спостерігалися деякі неточності при наданні соціальної допомоги сім'ям, які взяли на виховання

Закон змінить механізм перерахунку пенсій із 1 березня кожного року, передбачений частиною 2 статті 42 Закону про пенсійне страхування. Якщо чинне законодавство право на перерахунок пенсій визначало залежно від того, на скільки у попередньому році зріс розмір пенсії особи, то відтепер у зв'язку зі змінами, внесеними новим законом, це не матиме значення.

дитину-сироту. Раніше така сім'я отримувала допомогу на рівні двох прожиткових мінімумів – 2420 гривень. Якщо родина виховує дитину-інваліда, то отримує допомогу 894 гривні. Проте, якщо дитина є одночасно і сиротою, і інвалідом, то отримує ті самі 2420 гривень, які вже враховують 894 гривні допомоги з інвалідності. Завдяки активній позиції профспілок цей недолік вдалося усунути. Віднині кожна дитина отримуватиме щомісяця 2800–3300 гривень допомоги, тож матиме більше можливостей для лікування та реабілітації.

«Це стосуватиметься приблизно 1500–1600 таких дітей, вони отримуватимуть допомогу незалежно від того, мають до допомогу з інвалідності чи ні. Це ще додатково 894 гривні у сім'ї, котрі взяли під опіку дітей-інвалідів», – наголосила перший заступник глави АПУ Ірина Акімова.

Крім того, депутати підтримали пропозицію призначити пенсії за особливі заслуги перед Україною батькам, які виховали п'ять і більше дітей. Досі таке право мали лише матері. Також відтепер іще один закон захищатиме права татусів: одинокі батьки нарівні з одинокими матерями матимуть право звертатися до суду, якщо їм раптом відмовили у прийомі на роботу чи першочерговому отриманні житла.

Міністерству соціалістики, роботодавцям і профспілкам нарешті вдалося порозумітися у питанні, яке обговорювали майже десять років: чи зараховувати декретну відпустку до страхового стажу? Парламент вніс відповідні зміни до пенсійного законодавства, тож віднині декретна відпустка зараховуватиметься до страхового стажу під час призначення пенсії.

Також урегульовано виплати пенсій унаслідок втрати годувальника дітям, що досягли 18-річного віку. Тепер вони отримуватимуть виплати не тільки в період навчання, а й під час канікул.

Тож можна стверджувати, що в питаннях пенсійного забезпечення окремих категорій населення пропозиції профспілок у цілому були враховані.

З ПРИЦЛОМ НА МАЙБУТНЄ

Парламентські комітети працюють над основними напрямками бюджетної політики на наступний рік. Головне завдання профспілок на цьому етапі – своєчасно внести всі пропозиції до головного документа – Держбюджету. Заступник Голови ФПУ Григорій Осовий на одному із засідань зазначив, що профспілки мають у цьому питанні неабиякий досвід. Приміром, минулого року з 12

пропозицій ФПУ у проєкті Основних напрямів бюджетної політики було враховано 10. Це означає, що профспілки мають і надалі докладати всіх зусиль, аби їхні пропозиції сприяли підвищенню рівня соцстандартів і забезпеченню соціальних гарантій громадян.

Зокрема, абзац десятий розділу «Основних завдань бюджетної політики» ФПУ наполягає викласти у такій редакції: «Встановлення мінімальної заробітної плати як державної соціальної гарантії з оплати праці у розмірі не нижче фактичного прожиткового мінімуму та забезпечення подальшого її зростання до рівня реальної вартості робочої сили, з урахуванням податку на доходи фізичних осіб та сімейного навантаження».

Профспілки виступають за скасування розриву між розмірами мінімальної заробітної плати та тарифної ставки (посадового окладу) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери зі встановленням рівності зазначених показників у 2014 році та обстоюватимуть цю позицію на засіданнях парламентських комітетів.

Серед питань, за вирішення яких боротимуться профспілки, зокрема, забезпечення умов праці, охорона праці, вдо-

сконалення механізмів співіснування роботодавців і працівників. Щодо останнього, то профспілкові активісти внесли кілька пропозицій і висловили чимало побажань, спрямованих на стимулювання роботодавців щодо створення нових робочих місць. Це, на думку профспілкових діячів, сприятиме не тільки зниженню рівня безробіття в країні, а й допоможе тим, кому на ринку праці особливо важко: інвалідам, молоді без досвіду роботи, ветеранам.

Профспілки наполягають, аби врахували їхню вимогу щодо конкретизації поняття «прожитковий мінімум». Відтак відповідний абзац пропонують викласти у такій редакції: «Встановлення прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення на підставі оновлених наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг, суми податку на доходи фізичних осіб та індексу споживчих цін».

А також доповнити його абзацом: «Забезпечення застосування базового державного соціального стандарту – прожиткового мінімуму при визначенні розмірів соціальних виплат і допомоги».

Вищевказані та низку інших пропозицій ФПУ надіслано до відповідних парламентських комітетів. Тож сподіваємося на розуміння і плідну співпрацю.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ НА ЛІТО

Проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо безпеки продукції» після розгляду на засіданні Комітету з питань підприємства, регуляторної та антимонопольної політики поки що відкладено. Депутати вирішили, що над ним треба ще попрацювати, аби врахувати пропозиції і зауваження усіх зацікавлених сторін. Звісно, що профспілкові активісти остеронь не залишаться. Тим більше, що вже давно назріла потреба підвищити відповідальність за реалізацію забороненої чи неякісної продукції. Відтак

актуальним лишається завдання внести зміни до Закону України «Про захист прав споживачів». У майбутньому ці зміни мають працювати на підтримку самих споживачів. Відповідні служби зобов'язані належним чином стежити, аби неякісну чи небезпечну для здоров'я громадян продукцію вилучали з обігу, а не переправляли на сумнівне перероблення для подальшої реалізації. Тож завдання експертів – перекрити всі можливі канали маніпулювання з харчовими продуктами. Для цього зміни до законопроекту мають чітко розмежовува-

ти такі поняття, як обіг, перероблення, утилізація, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції. Профспілки занепокоєні позицією Міністерства економічного розвитку, яке пропонує усунути фахівців Держспоживінспекції України від покладених на них обов'язків захисту прав споживачів. У такому разі, наголошують профспілкові активісти, державний споживчий політик буде завдано великої шкоди. Про ефективне регулювання питань у сфері споживання можна буде забути. Споживачі не зможуть

обстояти свої права за допомогою звичних правових, адміністративних та економічних інструментів. Тож нині актуальним залишається питання – доопрацювати проєкт закону, аби в ньому знайшлося місце для ефективної діяльності Державної споживчої інспекції країни, аби й надалі її представники оперативно реагували на скарги споживачів у всіх регіонах і в повному обсязі виконували покладені на них функції. Адже цей орган стоїть на сторожі інтересів не окремих чиновників, а всіх без винятку громадян.

ЮВІЛЕЙ | ВЕТЕРАНИ ПРОФСПІЛКОВОГО РУХУ

РОЗДУМИ НАД ПРОЙДЕНИМ І ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

Марія ІВАНОВА

2013 рік для Кіровоградського обласного профспілкового об'єднання особливий, ювілейний – восени виповнюється 65 років від часу його створення. Нині дуже модно відзначати круглі дати яскраво, помпезно, з ферверками. А що планує Федерація профспілок області? Розповідає голова ФПО Сергій Петров.

Федерація, мабуть, стане винятком – ми не плануємо святкувати з розмахом. Ця дата спонукає осмислити пройдений шлях і замислитися над майбутнім. Головне не свято з гарними промовами, а усвідомлення ролі профспілок у нинішньому непростому житті. Хочу наголосити, що профспілковий рух на Слісаветградщині зародився набагато раніше: навесні 1905 року. Тобто 108 років тому почали створюватися перші організації профспілок, а восени 1948 року вони об'єдналися у новий структурний орган – облпрофраду. У вересні 1990 року членські організації облпрофради уклали угоду про створення Федерації профспілок області, яка стала правонаступником облпрофради. Президія ФПО у липні ухвалила рішення про проведення урочистого засідання Ради ФПО з нагоди 65-річчя обласного об'єднання профспілок.

Ми не ставимо за мету свято як самоціль. Головне – це оцінка пройденого шляху і визначення перспективи. Не можна не нагадати кілька моментів з історії народження об'єднання, до якого спонукало зростання ролі профспілок у суспільстві. Тоді в області діяло 18 обласних галузевих профспілок, Знамянська та Помічанська районні профспілки, завком заводу «Червона зірка», які налічували 104 тисячі членів профспілок. На першу обласну міжспілкову конференцію 65 років тому було обрано 104 делегати. Найбільше делегатів представляли обкоми профспілок працівників цукрової промисловості, машинно-тракторних станцій і землевпорядників, залізничників, освітян і медиків. Першим головою обласного об'єднання проф-

спілок було обрано Івана Міхеєва.

За минулі десятиліття область пройшла нелегкий шлях. Проте історію не вибирають, її пам'ятають. І сьогодні можна з упевненістю сказати, що профорганізації області мають гідну історію. І саме осмислення нинішнього й майбутнього профспілок є визначальним в урочистостях із нагоди 65-річчя. Уроки минулого змушують нас по-новому оцінити теперішнє, визначити шляхи й способи обстоювання конституційних, соціальних і економічних прав та гарантій наших спільчан. Профоб'єднання пройшло складний шлях. Від радянського часу, коли за Конституцією профспілки брали участь в управлінні державою, мали право законодавчої ініціативи, і до

Головними завданнями профспілок сьогодні є повернення довіри людей, реальний захист їхніх інтересів, протидія активному наступу на конституційні права громадян та профспілок.

нинішніх ринкових умов, коли значно обмежена роль профспілок у громадському житті, їх права і сфера впливу. Ми є живими свідками того, як ринкові реформи в Україні, в тому числі в області, супроводжувалися зниженням життєвого рівня більшості населення, наступом на права та інтереси людей праці. До того ж була відсутня нормативна база діяльності профспілок. Сьогодні маємо закон

про профспілки, про соціальний діалог, налагоджений механізм укладання, реалізації і контролю за виконанням територіальної угоди між облдержадміністрацією та об'єднаннями роботодавців. Це дає можливість впливати на вирішення важли-

Сергій ПЕТРОВ

вих соціальних питань. Завдяки спільним зусиллям соціальних партнерів – влади, роботодавців і профспілок удалося не допустити різкого спаду обсягів виробництва, масового безробіття, забезпечити послідовне зростання зарплати.

І все-таки ми не зуміли сповна забезпечити захист соціально-економічних

профспілок. Зараз, на жаль, престижно і для державних органів управління, і для власників створювати свої профспілки. Саме за таким принципом діяли Податкова адміністрація, органи статистики, Пенсійний фонд. Не відстають і місцеві власники. Вже цього року з великими труднощами вдалося переконати шанованого в області керівника не виходити з галузевої профспілки й не створювати свою місцеву, як сказав, кишенькову профспілку. Причина виходу: колеги засміяли, що в нього не «своя» профспілка. Почастішали випадки, причому в державних (комунальних) установах, коли керівників не влаштовують голови профкомів, які принципово наполягають на дотриманні норм трудового законодавства. Роблять усе, щоб вони пішли з профспілкової роботи.

Не можу обійти й таку проблему. Споживацьке ставлення членів профспілок до активістів, лідерів профспілкового руху, мовляв, ми вас обрали, ви й домагайтеся правди. Але без підтримки профспілкової громади домогтися чогось конкретно неможливо. Досвід європейських країн довів це на практиці. Всі ми свідки, коли на заклик профспілки піднімаються мільйони людей. Змінити ситуацію у нас дуже важко. Без активності й підтримки спільчан виконувати свої функції не просто. Саме ці проблеми маємо обговорити на урочистому засіданні Ради ФПО й визначити подальшу стратегію.

БОРІТЬБА

ЗА ПЕРешКОДЖАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФСПІЛОК – ДО СУДУ

Віктор КОВРИГА

завідуючий прес-центром
Дніпропетровського облпрофоб'єднання

Майже півроку не можуть потрапити до свого службового кабінету член профкому ВАТ «РЗТА» Арсен Красніков і його колеги-профспілковці. На перешкоді стає наказ керуючої санацією цього підприємства Н. Гонтар, яка, нехтуючи законами «Про профспілки» та «Про працю», не хоче бачити цих профспілковців на території підприємства, бо ж не дають спокою, вимагають повністю виплатити борги із зарплати. Ця гучна справа, завдяки цим мужнім людям та сприянню Федерації профспілок Рівненської області та ФПУ, особисто голови ОДА Василя Берташа, дійшла до Кабінету та Адміністрації Президента.

З інформацією Профінформцентру Федерації профспілок Рівненської області, у всіх цих високих інстанціях профспілковці колишнього тракторного заводу, який очолює Євгенія Белошук. На сьогодні в умовах відсутності державного замовлення, а відповідно й погашення боргів із зарплати працюючим. Справа зрушила з місця, нині борг із зарплати працівникам ВАТ «РЗТА» практично погашено, поки не виплачено моральну компенсацію за затримку зарплати, яку люди вибороли в судах. Тим часом проти Н. Гонтар відкрито кримінальну справу за перешкоджання діяльності профспілкової організації.

Інша ситуація склалася на ВАТ «Рівненський ливарний завод», яким опікується профком ВАТ «РЗТА» і є його структурним підрозділом. Нині підприємство перебуває на стадії ліквідаційної процедури, борг із заробітної плати, який становить 5,5 млн грн, станом на 1 липня 2013 року становить 950 тис. грн. Виплати до бюджету, які не перераховувалися з 1 березня 2012 року по 1 лютого 2013 року, сягають 5 млн грн. Це означає, що у кожного з працюючих горе-керівники підприємства вкрали по одному року пенсійного стажу, а в центрі зайнятості люди стоять на обліку, отримуючи мінімальні виплати. Про все це Арсен Красніков доповів членом президії Федерації профспілок області, яка постійно моніторить стан справ на цих підприємствах і тримає питання на особливому контролі, аби остаточно розв'язати цей вузол проблем. Такої ж справедливості домагається від Президента, Верховної Ради України, генерального директора ДК «Укроборонпром» Сергія Громова

профспілковий комітет державного підприємства «Рівненський автомобільно-ремонтний завод», який очолює Євгенія Белошук.

На сьогодні в умовах відсутності державного замовлення, а відповідно й завантаження виробництва, фінансування з боку Міноборони, колектив підприємства все-таки продовжує працювати. Натомість борги збільшуються і на цей час сягають 2 млн 545 тис. грн. У геометричній прогресії щомісяця зростають борги з відрахування до бюджету, за опалення, за воду тощо. Станом на 8 липня кредиторська заборгованість підприємства становить 8 млн 457 тис. грн.

У цій важкій ситуації профком підприємства вимагає стягнути борг із Міністерства оборони на користь ДП «РАРЗ» за надані послуги, як-от розробкування та утилізацію надлишкового військового майна, відремонтовану й відвантаженою автомобільну техніку та відповідальне зберігання їх майна. Це дасть можливість погасити всю кредиторську заборгованість, розблокувати поточні рахунки підприємства, опанувати нову номенклатуру з гарантованим ринком збуту, уникнути скорочення чисельності працівників заводу і в цілому стабілізувати виробничу діяльність та фінансове становище підприємства. Федерація профспілок області підтримує законні вимоги профспілкової громади підприємства. Голова ФПО Микола Шершун запевнив, що особисто братиме участь у зустрічі із профільним міністром, який має відвідати область незабаром. Голос профспілок мають почути на всіх рівнях, адже це голос людей, які вимагають справедливості.

**65 РОКІВ
ВИПОВНЮЄТЬСЯ
ВОСЕНИ ВІД
ЧАСУ СТВОРЕННЯ
КІРОВОГРАДСЬКОГО
ОБЛАСНОГО
ПРОФСПІЛКОВОГО
ОБ'ЄДНАННЯ**

Дії ФПУ щодо поліпшення соціального забезпечення сімей із дітьми

Олена ОВЕРЧУК
редактор відділу «ПВ»

З моменту проголошення соціальних ініціатив Президента в Україні поки що не сформовано системну програму реформ для розв'язання численних проблем. Зокрема, на цей час досі недооцінено значущість, роль, статус та функції сім'ї, передусім із дітьми.

З-поміж проблем, що накопичилися, варто окреслити головні:

– нерівне становище передусім сімей із дітьми: бідність у родинах, які виховують двоє дітей, становить 39,6% їх загальної кількості, троє дітей – 53,8%, четверо та більше – 72,3%;

– зростання вразливості багатодітних родин, сімей із дітьми-інвалідами та інших, проживання значної частки населення в умовах, що не задовольняють елементарних потреб через неадекватне визначення мінімального споживчого кошика та структури прожиткового мінімуму;

– недосконалість системи соціальної допомоги та необхідність упровадження консолідованої системи надання адресної допомоги й соціальних послуг.

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА

Голова Федерації профспілок України Юрій Кулик іще 2012 року звернувся до віце-прем'єра – міністра соціальної політики з пропозиціями й обґрунтуваннями щодо внесення змін до окремих законодавчих та інших нормативно-правових актів, що визначають рівень і порядок надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, а також сім'ям із дітьми, які передбачали, зокрема:

– вдосконалення Методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів

соціальної допомоги щодо неврахування при обчисленні сукупного доходу сум сплачених податків і внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;

– скасування показника «рівень забезпечення прожиткового мінімуму» при визначенні права на надання і розмірів соціальної допомоги та забезпечення надалі використання базового державного соціального стандарту – прожиткового мінімуму.

– напрацювання законодавчих пропозицій щодо наближення мінімального гарантованого державою розміру допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» до рівня прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб.

При цьому пропонувалося встановити, що у період до 31 грудня 2016 року допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку виплачується у розмірі, що дорівнює різниці між 100% прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб, та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, але не менше: з 1 січня 2013 року – 50%, з 1 січня 2014 року – 60%, з 1 січня 2015 року – 70%, з 1 січня 2016 року по 31 грудня 2016 року – 80%, з 1 січня 2017 року – 100% прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб.

На жаль, запропоновані профспілковою стороною пропозиції не знайшли підтримки з боку окремих центральних органів виконавчої влади. Незважаючи на це, ФПУ й надалі вживає всіх можливих заходів для їх вирішення.

На початку 2013 року ФПУ сформулила та направила до Мінсоцполітики для реагування перелік проблем, які містять ознаки соціальної несправедливості й потребують урегулювання, а також пропозиції щодо шляхів їх вирішення. Серед них

– необхідність підвищення розміру допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, який нині залишається на низькому рівні. При цьому мінімальний розмір допомоги (130 грн) не

переглядався з 2008 року. Профспілки пропонують терміново підготувати та внести на розгляд Верховної Ради законодавчі пропозиції щодо поступового наближення мінімального гарантованого державою розміру допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» до рівня прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб.

Пропозиції щодо вдосконалення Методики обчислення сукупного доходу сім'ї, скасування показника «рівень забезпечення прожиткового мінімуму», а також виконання рішення Конституційного Суду України щодо врегулювання розміру допомоги по догляду за дити-

му обсязі та на запровадження Методики обчислення сукупного доходу сім'ї без урахування в ньому сум сплачених податків і внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;

– забезпечити використання виключно базового державного соціального стандарту – прожиткового мінімуму – під час визначення права на надання і розмірів соціальної допомоги, скасувати практику застосування показника «рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум)» для призначення допомоги відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»;

– забезпечити встановлення державних соціальних гарантій

третьо та кожному наступну дитину відповідно.

ПРІОРИТЕТИ

У рамках роботи в складі Науково-експертної ради, створеної при Мінсоцполітики, ФПУ брала активну участь у розробленні Концепції соціального розвитку України на 2013–2023 роки. У профспілкових пропозиціях щодо наповнення Концепції наголошується, що участь України у міжнародних договорах зобов'язує нашу державу встановити законодавчі гарантії та запровадити механізми реалізації основних соціальних прав людини, серед яких:

– право сім'ї на соціальний, правовий та економічний захист, обумовлене обов'язком держави надавати соціальну допомогу й допомогу сім'ям із дітьми, у т. ч. житло, допомогу шойно одруженим тощо;

– право дітей і підлітків на соціальний, правовий та економічний захист, що передбачає забезпечення дітям і підліткам, з урахуванням прав і обов'язків їхніх батьків, догляду, допомоги, освіти та підготовки, яких вони потребують, зокрема шляхом створення або забезпечення функціонування закладів і служб, а також надання захисту та спеціальної допомоги з боку держави дітям і підліткам, які тимчасово або постійно позбавлені допомоги з боку їхніх сімей;

– право на достатній життєвий рівень, тобто такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та необхідне соціальне обслуговування, який є необхідним для підтримання здоров'я і свого добробуту та добробуту своєї сім'ї.

Загалом поліпшення матеріального становища сімей має відбуватися завдяки сприянню у працевлаштуванні працездатних членів сімей та забезпечення їх гідною оплатою праці для досягнення достатнього рівня життя родини, а також збільшення адресної допомоги родинам, члени яких не в змозі подолати наявні ризики самотійно.

(За матеріалами департаменту бюджетної політики та соціального захисту апарату ФПУ)

Висока якість життя конкретної особи та сім'ї є головною метою та основним показником економічних успіхів держави. Це головний виклик, на який слід знайти відповідь у контексті модернізаційного спрямування Української держави та її європейського вибору.

ною до досягнення нею трирічного віку були, зокрема, надіслані до Ради національної безпеки і оборони України в рамках підготовки до розгляду на засіданні РНБО питання про ситуацію у сфері оплати праці та соціального забезпечення громадян.

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ДЕРЖБЮДЖЕТУ

У рамках участі профспілок у формуванні бюджетної політики були сформовані пропозиції профспілок до проекту Державного бюджету України-2014, серед яких:

– передбачити кошти на підвищення розмірів соціальних стандартів і гарантій, які забезпечували б виконання базових положень Конституції України про право працівників та членів їхніх родин на достатній рівень життя;

– забезпечення в повному обсязі коштів на фінансування державних гарантій щодо надання соціальних пільг у повно-

на основі оновленого прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення;

– підвищення рівня соціального захисту малозабезпечених верств населення та надання соціальних послуг людям похилого віку, інвалідам, сім'ям із дітьми та дітям-сиротам, малозабезпеченим сім'ям і дітям, позбавленим батьківського піклування;

– забезпечити фінансування програми соціальної підтримки сімей із дітьми з урахуванням збільшення мінімального гарантованого державою розміру допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» зі 130 грн до рівня не менше розміру прожиткового мінімуму на дитину до 6 років;

– забезпечити індексацію суми допомоги при народженні дитини, яка виплачується рівними частинами упродовж 24, 48 і 72 місяців на першу, другу,

53,8%
УКРАЇНСЬКИХ СІМЕЙ ІЗ ТРЬОМА ДІТЬМИ ПЕРЕБУВАЮТЬ ЗА МЕЖОЮ БІДНОСТІ

КОМПЕТЕНЦІЯ | УКЛАДАННЯ КОНТРАКТУ З ПРАЦІВНИКОМ

ЗМІНА ІСТОТНИХ УМОВ ПРАЦІ КЕРІВНИКА

? До статуту центральної районної лікарні, де я працюю головним лікарем, рішенням районної ради було внесено зміни. Заступник голови райради (голова перебував у відпустці) видав розпорядження і повідомив про зміну моїх істотних умов праці, а саме укладення контракту з керівником, у разі відмови від якого трудовий договір буде припинено на підставі п. 6 ст. 36 КЗпП. Поясніть, чи є зміною істотних умов праці встановлення нового порядку укладання трудового договору з головним лікарем? Чи правомірні дії посадовця?

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

голови районної в місті, районної ради здійснює повноваження голови за його відсутності та на підставі його розпорядження, а отже, має право в межах компетенції видавати розпорядження. Тобто розпорядження заступника голови про зміну істотних умов праці шляхом укладання з головним лікарем контракту видано в межах компетенції.

Україні може укладатися контракт. 1 січня 2012 року набрав чинності ЗУ «Про внесення змін до основ законодавства України про охорону здоров'я щодо вдосконалення надання медичної допомоги» від 07.07.2011 № 3611-VI, відповідно до якого внесено зміни, зокрема до ст. 16 ЗУ «Основи законодавства України про охорону здоров'я», якими пе-

цтва і праці допускається зміна істотних умов праці при продовженні роботи за тією ж спеціальністю, кваліфікацією чи посадою. Про зміну істотних умов праці – системі розмірів оплати праці, пільг, режиму роботи, встановлення або скасування неповного робочого часу, суміщення професій, зміну розрядів і найменування посад тощо – працівник має бути попереджений не пізніше ніж за два місяці. Якщо колишні істотні умови праці не можуть бути збережені, а працівник не згоден на продовження роботи в нових умовах, то трудовий договір припиняється за п. 6 ст. 36 КЗпП. У розглянутому випадку підставою для змін в організації виробництва і праці, а саме запровадження контрактної форми трудового договору, є внесення змін до закону,

Від моменту набрання чинності ЗУ «Про внесення змін до основ законодавства України про охорону здоров'я щодо вдосконалення надання медичної допомоги» з працівниками, які обіймають посади головних лікарів державних, комунальних закладів охорони здоров'я, має укладатися контракт.

Відповідно до ст. 19 Конституції України органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та в спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно із ст. 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Закон) одним з питань, які вирішуються районними й обласними радами виключно на їх пленарних засіданнях, є управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, а також призначення і звільнення їх керівників. Таким чином, рішення районної ради про внесення змін до статуту центральної районної лікарні прийняте в межах Закону та відповідно до повноважень районної ради. Положення ст. 56 Закону визначає, що заступник

Відповідно до ч. 3 ст. 21 Кодексу законів про працю (КЗпП) контракт є особливою формою трудового договору, сфера застосування якого визначається законами України. Таким чином, власник або уповноважений ним орган може вимагати від працівника, який працює за трудовим договором, укладення контракту лише в тому разі, якщо останній належить до категорії працівників, з якими відповідно до положень законів

редбачено, що керівники державних, комунальних закладів охорони здоров'я призначаються на посаду шляхом укладення з ними контракту. Таким чином, від моменту набрання чинності зазначеним законом із працівниками, які обіймають посади головних лікарів державних, комунальних закладів охорони здоров'я, має укладатися контракт. Відповідно до ч. 3 ст. 32 КЗпП у зв'язку із змінами в організації виробни-

якими встановлено новий порядок призначення на посаду керівників закладів охорони здоров'я. А зміна істотних умов праці полягає в зміні форми трудового договору. Таким чином, укладення контракту з головним лікарем центральної районної лікарні, що перебуває в управлінні районної ради, відповідає вимогам закону.

Департамент правового захисту апарату ФПУ

ОБЛІК

ЩОРІЧНА ВІДПУСТКА ТА СТАЖ РОБОТИ

? Як правильно обчислюється стаж роботи, який дає право на щорічну відпустку?

Згідно із ст. 9 Закону України «Про відпустки» (Закон) до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку (ст. 6), зараховуються:

- 1) час фактичної роботи (в тому числі на умовах неповного робочого часу) протягом робочого року, за який надається відпустка (п. 1 ч. 1 ст. 9 Закону);
  - 2) час, коли працівник фактично не працював, але за ним зберігалася місце роботи (посада) і йому виплачувалася допомога за державним соціальним страхуванням (в тому числі час оплаченого вимушеного прогулу, спричиненого незаконним звільненням або переведенням на іншу роботу);
  - 3) час, коли працівник фактично не працював, але за ним зберігалася місце роботи (посада) і йому виплачувалася заробітна плата у порядку, визначеному ст. 25, 26 Закону, за винятком відпустки без збереження заробітної плати для догляду за дитиною до досягнення нею 3-річного віку;
  - 4) час, коли працівник фактично не працював, але за ним зберігалася місце роботи (посада) і йому виплачувалася заробітна плата у порядку, визначеному ст. 25, 26 Закону, за винятком відпустки без збереження заробітної плати для догляду за дитиною до досягнення нею 6-річного віку, а в разі, якщо дитина хвора на цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), до досягнення дитиною 16-річного віку;
  - 5) час навчання з відривом від виробництва тривалістю менше 10 місяців на денних відділеннях професійно-технічних навчальних закладів;
  - 6) час навчання новим професіям (спеціальностям) осіб, звільнених у зв'язку із змінами в організації виробництва та праці, в тому числі з ліквідацією, реорганізацією або перепрофілюванням підприємства, скороченням чисельності або штату працівників;
  - 7) інші періоди роботи, передбачені законодавством.
- До стажу роботи, що дає право на щорічні додаткові відпустки (ст. 7, 8 Закону), зараховуються:
- 1) час фактичної роботи в шкідливих, важких умовах або з особливим характером праці, якщо працівник зайнятий на такій роботі не менше половини тривалості робочого дня, встановленої для працівників даного виробництва, цеху, професії або посади;
  - 2) час щорічних основної та додаткових відпусток за роботу в шкідливих, важких умовах і за особливий характер праці;
  - 3) час роботи вагітних жінок, переведених на підставі медичного висновку на легшу роботу, на якій вони не зазнають впливу несприятливих виробничих факторів.

ПІДСТАВИ

ХТО МОЖЕ БУТИ ЧЛЕНОМ ПРОФСПІЛКИ?

? Чи може бути членом первинної профорганізації особа, яка є працівником даного підприємства?

Відповідно до ст. 7 ЗУ «Про професійні спілки» членами профспілок можуть бути особи, які працюють на підприємстві, в установі, організації незалежно від форм влас-

ності і видів господарювання або у фізичної особи, яка використовує найману працю. Також членами профспілки можуть бути особи, які забезпечують себе роботою самостійно або навчаються. Громадянин України вільно обирають профспілку, підставою вступу до якої є їхня заява, подана в первинну профорганізацію. При створенні профспі-

лки прийом до неї здійснюється установчими зборами. Вступ до профспілки є цілком добровільним. Статутом (положенням) профспілки може бути передбачено членство в профспілці осіб, зайнятих творчою діяльністю, членів фермерських господарств, фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, а також осіб, які навчаються у

професійно-технічних або вищих навчальних закладах, звільнилися з роботи чи служби у зв'язку з виходом на пенсію або тимчасово не працюють. Статутами (положеннями) може бути передбачено обмеження щодо подвійного профчленства. Роботодавці не можуть бути членами профспілки будь-якого рівня.

Якщо працівник, переведений на роботу в інше підприємство, повністю або частково не використав щорічні основну та додаткові відпустки і не одержав за них грошової компенсації, то до стажу роботи, що дає право на такі відпустки, зараховується час, за який він не використав їх за попереднім місцем роботи.

Для наймолодших – веселі конкурси та забави, де кожен міг виявити свої здібності

Найбільше перехоплювало дух від бою козаків, який супроводжували оплески та щире захоплення

Той самий український борщ та куліш

Нащадкам козацького роду

Кирило ЛАТИШЕВ
Фото автора

Цьогоріч у Мамаєвій Слободі втретє відбувся фестиваль «Віншування Суботова» на честь мешканців давнього козацького села Суботова Черкаської області, праправнуків особистої гвардії героїчного Гетьмана Богдана-Зиновія Хмельницького. Тут зібралися дорослі та юні сільчани із Суботова та Медведівки (звідси походить назва славновісного козацького Медведівського куреня), аби разом пригадати події «золотих часів» козащини.

Свято за традицією розпочалося службою в церкві Покрова Пресвятої Богородиці. Після служіння гості побачили виступи фольклорних колективів та бій козаків на спритних козацьких конях. На святі панувала чудова атмосфера: учасниці гурту «Зозуленька» готували на вогні у величезному казані знаменитий чигиринський гетьманський борщ та куліш, який могли скуштувати всі бажачучі. Подавали страви в органічних глечечках, виготовлених старовинним способом та з'єднаних між собою зручною ручкою. Усі отримали в дарунок солодощі – сувенірні пряники та запашний чай. Діти розважалися катанням на конях та гойдалках, стрільбою з лука, різноманітними іграми.

Служба в козацькій церкві Покрова Пресвятої Богородиці

СВЯТЕ ЦІЛЮЩЕ ДЖЕРЕЛО

Біля Львова розкинулося велике село Раковець. Тут гора, на горі – церква св. Маковеїв, а з-під гори тече джерело. Люди і вірять, і знають, що вода в ньому – цілюща. А з'ясувати це, як повідомляє персональний сайт a-starosta.narod.ru, допомогла цікава давня історія. Ще за

часів Австрії тут було поле, й під час сільськогосподарських робіт власник виявив, що з-під землі пробивається джерело. Він звелів його замурувати, але несподівано осліп. Згодом чоловікові насилосилося, що прозріє лише тоді, коли знову відкриє джерело й тричі вмие обличчя тією

водою. Так і сталося! На подяку за зцілення чоловік звів неподалік джерела муровану капличку. Втім, є ще одна версія появи каплички, про це беззаперечно, що її було збудовано на знак великого Божого дива. Люди огородили джерело, надавши йому вигляд двоярусного каскаду: в першому набирають питну воду, а в другому (нижньому) омиваються.

Свого часу до Раківця приїздили одеські науковці, дослідили джерельну воду й виявили в ній чималий вміст срібла. Але люди вважають, що їхні недуги цілюще передусім щира молитва. Кажуть, що Бог неодмінно зцілить того, хто пройде дванадцять кіл по воді з молитвою. І справді: чимало хворих повністю одужали!

НІЧОГО СОБІ!

УСУПЕРЕЧ ЗВИЦЦІ Й ТРАДИЦІЇ

Виявляється, про відьом згадують не лише у Києві, а й в Одесі. Ну хто ж не чув про щорічний весняний шобаш на Лисій горі?! Що ж до Південної Пальміри, то серед її неповторних пам'яток вирізняється один житловий будинок, вартий того, аби розвинути його усібіч. У буквальному й переносному сенсі. Нібито архітектурний шедевр – і водночас, здається, нічого особливо шедеврального. Але, наблизившись до цього будинку, що у Воронцовському провулку, переконаєшся, що він... плаский! Будівля вочевидь має лише одну стіну! Тут так і кажуть: Плаский дім, або Дім з однією стіною. А ще називають «Будинком відьми». Одне слово, міфологізм і романтизм «в одній склянці», та недаремно ж існують наші улюблені міста, завжди овіяні романтикою й неминущою ніжністю городян, і це, мабуть, не до снаги зрозуміти полум'яним прихильникам пасторалей.

Отже, архітектурна «біла ворона», як жартує subscribe.ru, викликає спочатку легкий шок, а тоді природне запитання: чи може таке бути в принципі й як тут можуть жити люди? Однак ствердна відповідь навіч: фіранки на вікнах, квіти на підвіконнях, кондиціонери... Звісно ж, живуть! А секрет неформальної популярності будинку, пише те саме джерело, у своєрідній оптичній ілюзії, до якої свого часу мимохіт доклали руку архітектори XIX століття. Тоді про модер у будівництві навіть не йшлося, радше – данина класицизму чи «впорядкована» еkleктика. Натомість Плаский будинок має власну історію. Під час його зведення з'ясувалося, що необхідних матеріалів катастрофічно бракує. Аби все-таки здати «об'єкт», будівничі мусили використовувати те, що було в наявності, – й ухвалили рішення, як ми тепер сказали б, ергономічне. Дотепне й зручне, що забезпечило їхньому дітищу не лише функціональність, а й славу на довгі десятиліття. Вони звели будинок із трьома стінами! Трикутник! За рогом фасаду друга стіна йде під гострим кутом у двір, де під таким самим кутом з'єднується з третьою стіною, що так само «йде у двір» із протилежного боку фасаду. Але цих бокових стін не видно, якщо розглядати будинок біля парадного під'їзду. Кажуть, одесити по-доброму всміхаються, спостерігаючи за розгубленими й здивованими гостями міста, котрі намагаються зрозуміти, що то за диво перед ними, і розуміють не одразу.

БАРВИСТИЙ СВІТ | КИЛИМ ІЗ КВІТІВ – РУКОТВОРНЕ ДИВО

ТАК НАДИКТОВУЄ НАТХНЕННЯ...

Відомо, що килими бувають різні – ручної роботи, машинного плетіння, вовняні, штучні тощо. Але щоб такий!..

Ідеться про унікальну пам'ятку Брюсселя, яку мріють побачити мільйони людей з усього світу. На жаль, це диво «живе» лише кілька днів. Та й то не щороку.

Згадане вишвищене небаченої краси називається «своїм іменем» – Квітковий килим. Його розгортають на майдані Гран-Плас у центрі бельгійської столиці третього серпневого тижня щопарного року. Вражає гарний, яскравий, мистецьки довершений килим із живих квітів – предмет турботи й роботи культиваторів бегоній із Гента, столиці провінції Східна Фландрія, розташовується на приблизно двох тисячах квадратних метрів головної міської площі.

Як пише club-3t.ru, історія квіткових свят у Бельгії доволі солідна – охоплює кілька десятиліть. Виявляється, перший квітковий килим був витвором архітектора й пейзажиста, ландшафтного дизайнера й романтика Етьєна Стотеманса (або Стаутманса): творче начало в митцеві просто-таки буяло! Майстер винаграв і почав утілювати квіткові композиції ще на початку 50-х років минулого століття, репрезентуючи їх публіці у містах Кноке, Сан-Ніколас, Лілль, Шюпренва, попервах то були доволі простенькі й невеличкі «килимки» з бегоній, які художник обожнював та постійно використовував у своїх роботах. І не випадково, бо ошатні рослини з напівмахровими або махровими квітками дуже гарно квітнуть, мають надзвичайно багату палітру кольорів, а це саме й дозволяє створювати з них справжні витвори мистецтва.

Отже, демонструючи свої квіткові твори, Стотеманс швидко переконався, що барвисті килимки привертають до себе всезагальну увагу, мають успіх. А до того ж подібні килимки активно стимулюють масове культивування й продаж бегоній: і приємно, і корисно.

Зрештою, після довгих років розрахунків і спроб архітектор зрозумів, як поєднати красу й можли-

Столиця Бельгії здавна широковідома як місто ткачів. Але тут не лише виготовляють славетні бельгійські мережива. Раз на два роки сотні флористів «тчуть» величезний килим із живих квітів.

Ольга Жук, журналіст

вості бегоній із власними талантом і творчою фантазією, аби створювати розкішні гобелени з квітів, причому конструкції та кольорів будь-якої складності.

Що ж до власне брюссельського свята, то його історія розпочалася 1971 року: тоді вперше на бруківці головного майдану було майстерно викладено тисячі квітів – уже в сучасному варіанті. Відтак це стало традицією, що «квітне» й по сьогодні. До слова, подібні «килими» почали з'являтися у містах різних країн – в Амстердамі, Гамбурзі, Лондоні, Парижі. Проте роботи бельгійських «квіткових справ» майстрів ніколи не мали собі рівних за красою й витонченістю виконання. Як пише dauric.ru, підготовка розпочинається мало не за рік до свята, а за день до нього у передмістях Гента зріза-

ють близько 800 000 бегоній і тисячі жоржин.

Численні волонтери буквально на очах цікавої публіки цілісний день викладають за заздалегідь підготовленими лекалами візерунки – квіти одна до одної, дуже щільно, аби рослини не втрачали вологи; на один квадратний метр – до трьохсот бутонів: цього достатньо, аби композиція була стійкою. Елементи малюнка, де має бути зелений колір, вправно викладаються за смарагдовою газонної трави; темні фрагменти картини з квітів створюються за допомогою сухої, подрібненої кори дерев.

Одне слово, аби створити таку інсталляцію з квітів, потрібна титанична праця. Й, між іншим, як стверджують очевидці, видовищним є не лише готовий килим, а й навіть сам процес його створення.

ГРАН-ПЛАС ЯК НЕМИНУЩИЙ СЮРПРИЗ

Щоразу візерунок інший, квітковий орнамент на брюссельській площі ніколи не повторюється. Отже, кожен килим створюється за унікальним малюнком і завжди присвячений певній темі. Так, скажімо, 1990-го року – В. А. Моцарту; 1994-го – на честь 50-річчя визволення Брюсселя; 2002-й рік став на-

гадуванням про сади Версаля, й з цієї метою килим було доповнено кількома «версальськими» фонтанами: 2004-й – тема Модерн (Арт Нуво); 2006-й був присвячений середньовіччю алхімікам, зокрема великому Галілею; 2010-го темою Квіткового килиму стало головування Бельгії в Єврозоні; а 2012-го «бенефіціан-

том» була Африка, й до квіткового малюнка увійшли національні візерунки Ефіопії, Конго, Нігерії, Ботсвани, Камеруна. З роками майстри дедалі частіше вдаються до сучасних технологій – це знову ж таки різного стилю й вигляду фонтани, рухомі платформи тощо. А коли починає сутеніти,

квітковий килим освітлюється прожекторами, й вихоплений із темряви величезний квітковий візерунок виглядає особливо чарівно, заворужує, створює враження чогось ірреального, неймовірного. Шоу до того ж посилює гра світла й музики. Квіткове свято на Гран-Плас уже давно є візитівкою Брюсселя, його символом.

СПОРТ

ВІКТОРІЯ СОЛНЦЕВА – МУЛЬТИМЕДАЛІСТКА ЮНІОРСЬКОГО ЧЕ

У неділю у польській Познані фінішував чемпіонат Європи з плавання серед юніорів. Українська збірна на континентальній першості виборола п'ять медалей – дві золотих і три срібних. Головною героїнею синьо-жовтої дружини стала 15-річна Вікторія Солнцева. У перший день змагань наша юна співвітчизниця першою здолала дистанцію 50 м брасом із рекордом чемпіонатів Європи серед юніорів (30,83 с), принагідно встановивши рекорд України. Друге на найвищу сходинку п'єдесталу пошани Вікторія зійшла, тріумфувавши на 200-метровій брасом (2.25.97). А «срібло» змагань Солнцева здобула, фінішувавши на дистанції 100 м на спині з результатом 1.07.85.

УНІВЕРСАДА | УКРАЇНА УПЕВНЕНО ТРИМАЄТЬСЯ В КОГОРТІ ЛІДЕРІВ

КАЗАНЬ БРАЛИ

З 6 по 17 липня російська Казань приймала XXVII літню Універсіаду. У змаганнях взяли участь понад 13 тисяч спортсменів із 162 країн світу, які розіграли 351 комплект нагород.

Володимир ПОЛЕТАЄВ
спеціально для «ПВ»

Вітчизняні спортсмени-студенти вдало виступили на Всесвітніх студентських іграх у столиці Татарстану. Станом на вівторок українці здобули 63 медалі – 11 золотих, 24 срібних і 28 бронзових. Таким чином, за кількістю «золота» наші співвітчизники входили до чільної п'ятірки, а за загальною кількістю нагород посідали навіть четверте місце в неофіційному командному заліку.

На честь тріумфаторів Універсіади лунав український гімн після перемоги Наталі Довгодько у змаганнях з бар'єрами, Ольги Харлан в індивідуальному турнірі шпалісток, боксерів Дмитра Митрофанова (75 кг) та Олександра Гвоздика (81 кг), легкоатлетів Ганни Тітїмець на 400-метровій з бар'єрами, Віктора Кузнєцова у потрібному стрибку, жіночої (у складі Вікторії П'ятаченко, Наталії Погребняк, Олеси Повх і Марії Ремень) і чоловічої (Ігор Бодров, Віталій Корж, Руслан Перестюк і Сергій Смеді) естафетних команд 4x100 метрів, чоловічої четвірки каноїстів (Дмитро Янчук, Денис Камерілов, Едуард Шеметіло, Віталій Вергелес) на дистанції 1000 метрів, Юрія Нікандрова у спортивній стрільбі (чоловічий трап) і плавця Андрія Говорова (50 м батерфляем).

Срібні нагороди завоювали Андрій Проценко у стрибках у висоту, Руслан Дмитренко у спортивній ходьбі на 20 км, а також він же з колегами – Ігорем Главаном, Назаром Коваленком та Іваном Лосевим у командному заліку спортивної ходьби на 20 км,

Збірна України тріумфувала в чоловічій естафеті 4x100 м

Наталія Довгодько впевнено перемогла у змаганнях «одиночок» в академічній греблі

Світлана Шмідт у бігу на 3000 м із перешкодами, Анна Ярошук на 400-метровій з бар'єрами, Дмитро Косенко (до 62 кг) та Олександр Гордієнко (понад 100 кг) у боротьбі на поясах, чоловіча четвірка байдарочників на 400-метровій (Максим Більченко, Євген Карабута, Олександр Сенкевич, Ігор Трунов) і кватреть каноїстів на 500-метровій (Дмитро Янчук, Денис Камерілов, Едуард Шеметіло, Віталій Вергелес), чоловіча збірна в командному заліку спортивної гімнастики (Петро Пахнюк, Ігор Радівілов, Максим Семянків, Олег Степко, Олег Верняєв), команда українських грацій у груповому багатоборстві (Олена Дмитраш, Євгенія Гомон, Олександра Грідацова, Валерія Гудим, Вікто-

ри Мазур, Світлана Прокопова), дзюдоїстка Сусана Гевондян (до 57 кг), спортивні борці Павло Олійник (96 кг), Олександр Хостянівський (120 кг), Ірина Гусяк (55 кг), плавець Сергій Фролов на 800-метровій вільним стилем і Дарина Зєвіна на 200-метровій на спині, самбісти Олена Кунітська (до 48 кг), Інна Черняк (до 52 кг) та Олена Сайко (до 60 кг), в академічній греблі чоловіча двійка без стернового (Антон Холязников і Віктор Гребенников), парна двійка (Іван Довгодько та Олександр Ладтока), парна двійка легкої ваги (Ігор Хмара та Станіслав Ковальов) і чоловіча вісімка (Денис Чорний, Станіслав Чумраєв, Іван Фуртик, Дмитро Михай, Владислав Нікулін, Анатолій Радчен-

ко, Віталій Цуркан, Іван Юрченко, Василь Завгородній).
З «бронзою» Універсіади повертаються додому борці на поясах Умер Белялов (вільний стиль, до 68 кг), Костянтин Тарасов (класичний стиль, до 70 кг), Леонід Рябчун (класичний, до 90 кг) і Людмила Нікітіна (вільний, до 76 кг), боксер Денис Беринчик (64 кг), шпалістка Галина Пундик (до 90 кг) і команда шпалісток (Анастасія Івченко, Олена Кривицька, Ксенія Пантелеєва, Анфіса Почкалова), спортивні гімнасти Ігор Радівілов (опорний стрибок і кільця), Олег Верняєв (індивідуальне багатоборство і паралельні бруси) та Олег Степко (кінь), «судожниця» Ганна Різатдінова (індивідуальне багатоборство), дзюдоїсти Артем Харченко (до 66 кг), Марина Черняк (до 48 кг), Єлизавета Каланіна (абсолютна вагова категорія), самбісти Михайло Ілїтчук (до 57 кг) і Михайло Черкасов (до 100 кг), плавець Сергій Фролов на 1500 м вільним стилем, спортивні борці Жан Беленюк (греко-римська боротьба, 84 кг), Василь Шуптар (вільна боротьба, 60 кг), Семен Радюлов (вільна, 66 кг), Марія Лівач (вільна, 48 кг), Юлія Благиня (51 кг) та Аліна Стаднік (вільна, 67 кг), гребці академічного стилю – в «одиночці» Сергій Гумений, жіноча двійка парна у складі Ани Кравченко та Олени Буряк і жіноча четвірка без стернового (Євгенія Німченко, Ілона Романеску, Катерина Шеремет, Дарина Верхогляд).

коротко

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

НАЙКРАЩИЙ ТУРНІР З УСІХ

У Донецьку завершився VIII юнацький чемпіонат світу з легкої атлетики. На РСК «Олімпійський» прапор турніру урочисто передали Колумбії, яка прийматиме юних спортсменів у 2015 році.

На честь закриття юнацького чемпіонату відбулося свято, після завершення якого офіційний талісман турніру Охрашюк запустив у небо кулі в пам'ять про п'ять днів, проведених у Донецьку. Найбільший урожай призів зібрали юні спортсмени Ямайки, Кенії та Ефіопії. До чільної десятки переможців пробилася також команда Австрії, США, Китаю, Росії. Україна здобула лише одну нагороду – у метанні молота з результатом 68,62 метра «бронзу» здобула Валентина Семенкова. Метальниця молота з Умані встановила особистий рекорд, але й усе-таки не вдалося ви-

передити угорських спортсменку Реку Дюраці та Хельгу Фольдлі. Тріумфувала у цій дисципліні Гюратц із результатом 73,20 м – це новий рекорд юнацьких чемпіонатів. Попри небагатий урожай медалей господарів змагань, президент Національного олімпійського комітету України Сергій Бубка назвав турнір у Донецьку найкращим за всю історію проведення юнацьких чемпіонатів. «Це не привід засмучуватися, тим більше змінювати тренувальний процес. Перемоги ще знайдуть наших спортсменів», – переконаний головний олімпієць країни.

ВЕЛОСПОРТ

ТРИ «СРІБЛА» У ПОРТУГАЛІЇ

У португальському місті Анадія відбувся чемпіонат Європи серед молоді та юніорів із велосипедного спорту (трек), де українська збірна здобула три срібні нагороди.

Українську команду представляли 14 спортсменів. «Срібними» призерами у парних перегонах стали Владислав Кременський і Роман Гладш. Другу позицію в командній гонці переслідування серед молоді

посіли Інна Метальнікова, Ганна Соловей, Анжела Приймак та Олена Демидова. Також Олена Демидова зійшла на другу сходинку п'єдесталу пошани в індивідуальній гонці переслідування.

